

“GHID DE BUNE PRACTICI PENTRU TÂNĂRA FAMILIE ANTREPRENOARE ÎN CONTEXTUL EUROPEAN DIN PERIOADA 2021-2027”

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

1

CUPRINS:

CAP.1: Importanta stimulării spiritului de inovatie si antreprenorial in randul tinerilor	p 3
CAP.2: Egalitatea de sanse, nediscriminarea si egalitatea de gen.	p 22
CAP.3: Modalitati de adaptare pentru start-up-uri locale la schimbarile mediului economic in conditii de recesiune economica	p 50
CAP.4: Importanta digitalizării in contextul relansării economice si consolidarea unei dezvoltari durabile pe termen lung. Principiile dezvoltării durabile.	p 61
CAP.5: Utilizarea fondurilor structurale in contextul politicii locale privind antreprenoriatul	p 87
CAP.6: Identificarea oportunitatilor de afaceri pe plan local si importanta strategiei de dezvoltare locala in atragerea de investitii pe plan local	p 101
CAP.7: Surse de finantare din fonduri europene in perioada 2021-2027 pentru tinerele familii de antreprenori.	p 109

CAP. 1: Importanța stimulării spiritului de inovație și antreprenorial în rândul tinerilor. Egalitatea de șanse, nediscriminarea și egalitatea de gen.

Ce înseamnă de fapt “spirit antreprenorial”? Ai nevoie de calități speciale ca să devii antreprenor sau poți să înveți să fii unul? Există atribute antreprenoriale înnăscute sau acestea se pot dezvolta, prin învățare și educație? Care sunt acele caracteristici esențiale de care are nevoie un tânăr antreprenor sau tanara familie antreprenoare să dezvolte afaceri de succes? Care sunt cerințele pentru ca aceste afaceri de succes astăzi să reziste și mâine - sau peste 5 ani?

Spiritul antreprenorial este impulsul de a începe propria afacere sau propriul proiect. Nu este vorba doar despre capacitatea de a crea ceva nou pe piață (bunuri sau servicii), ci și despre a începe în concret afacerea și a observa cum un produs sau un serviciu are succes.¹ Spiritul antreprenorial reprezintă dorința de a-și asuma riscuri și încrederea de a începe o afacere. Este nevoie de multă creativitate și determinare. Spiritul antreprenorial

¹ <https://1.envato.market/6bMGvG>

al unei persoane îi permite acestea să conștientizeze oportunitățile de pe piață și să profite de ele².

Spiritul antreprenorial nu ține de vârstă sau de locul nașterii sau apartenența la un anumit grup. O persoană care are un puternic spirit antreprenorial își va arăta abilitățile în afaceri pentru a-și putea dezvolta proiectul și afacerea - pornind de la viziunea sa specifică. Mulți tineri își doresc să aibă propria afacere, fără a cunoaște aprofundat ce înseamnă antreprenoriatul. Avantajele care vin, la prima vedere, dintr-o afacere de succes pot fi: status social și status financiar, putere și libertate. Ai satisfacția unică să vezi cum o idee se transformă într-o afacere și ceea ce la început era doar un vis poate să devină realitate.

În plus, antreprenoriatul îți dă șansa și resursele să contribui la ceva semnificativ și să ai satisfacția de a crea ceva pentru comunitatea în care trăiești. Antreprenoriatul înseamnă un mod de viață activ, creativ, dinamic și provocator. Totuși, să dezvoltți propria afacere

² barrazacarlos.com/ro/spirit-antreprenorial, blog 2022

nu este tocmai ușor, deoarece implică multă muncă, stres și asumare de riscuri. Nu este de mirare că doar 5% dintre români au ales calea antreprenoriatului și dezvoltarea propriei afaceri.

Procesul antreprenorial pornește de la o idee care trebuie transformată în realitate, iar din acest punct persoana (tânărul sau tânăra) începe să recunoască - să își încurajeze sau să își vadă cu adevărat propriul spirit antreprenorial.

Există un set de caracteristici pentru o personalitate de antreprenor și abilități antreprenoriale care vor arăta dacă o persoană (tânărul sau tânăra) este o persoană care are determinarea și concentrarea necesară pentru a merge mai departe cu proiectul său.

Dar, pe lângă un set de caracteristici pe care o persoană le poate avea pentru a fi recunoscută ca antreprenor, spiritul său va fi, de asemenea, o parte din călătoria sa. În fapt, Spiritul antreprenorial al unei persoane îi permite acestuia să conștientizeze oportunitățile de pe piață și să profite de ele.

Un spirit antreprenorial puternic este important, deoarece el îi separă pe cei care reușesc de cei care nu reușesc. Pentru a avea succes, trebuie să ai un spirit antreprenorial. Acest lucru înseamnă că mentalitatea ta antreprenorială va fi mereu de a încerca lucruri noi și de a gândi în afara cutiei.

Antreprenorii sunt conduși de dorința de a crea ceva din nimic - în fapt, pornind de la o idee. Cei mai mulți oameni cred că este ușor să începi o afacere. De fapt, este incredibil de dificil și necesită o cantitate enormă de energie și motivație. Dacă doriți să fiți unul dintre proprietarii de afaceri de succes, trebuie să aveți un spirit antreprenorial puternic.

Atunci când antreprenorul se confruntă cu momente dificile, spiritul său antreprenorial puternic poate fi motorul de mișcare pentru a continua să muncească în vederea atingerii obiectivelor sale. Întreprinderile actuale și noi care au un lider cu spirit antreprenorial sunt capabile să aducă pe piață noi produse, servicii sau soluții noi care vor servi comunității.

Antreprenorii de succes sunt, de asemenea, un mijloc de creștere economică, care pot fi în cele din urmă capabili să dezvolte noi locuri de muncă, ceea ce reprezintă una dintre abilitățile antreprenoriale valoroase și care aduc prosperitate comunităților lor.

Cum sa dezvolti un spirit antreprenorial? Nu există un singur răspuns la această întrebare, dar este nevoie de un anumit efort. Este deopotrivă o știință și o artă.

- ❖ Pentru a dezvolta un spirit antreprenorial, trebuie să învățați despre afaceri și finanțe, precum și despre management, riscuri calculate și marketing.
- ❖ De asemenea, trebuie să petreceți timp cu oameni care au succes în cariera lor antreprenorială, astfel încât să puteți prelua obiceiurile pe care aceștia le-au dezvoltat.
- ❖ Cel mai bun mod de a dezvolta acest spirit este prin proiecte la școală (indiferent de nivel - liceu, universitate, facultate) sau prin colaborarea directă cu un antreprenor adult și cu ceva experiență.

De asemenea, **spiritul antreprenorial** poate fi dezvoltat prin concentrarea asupra unor **obiective specifice și a modului de a le atinge**. Antreprenorii de succes încep o afacere din diverse motive: libertate de mișcare, își doresc mai mulți bani, o nouă provocare sau să facă o lume mai bună.

Cel mai bun mod de a dezvolta un spirit antreprenorial este prin inițierea propriei afaceri, sau poate fi menționată ca experiență directă. Dezvoltarea unui spirit antreprenorial puternic este o modalitate excelentă de a atinge obiective mari, cum ar fi să faci bani, să creezi locuri de muncă, să-ți dezvolți un plan de afaceri, să creezi noi produse sau servicii, să deservești o piață neacoperită sau să faci o schimbare într-un anumit domeniu.

Puteți începe prin a învăța din succesul altora și din modul în care aceștia își ating obiectivele. De exemplu, dacă sunteți în căutarea unei idei bune de produs, uitați-vă la companiile de succes din domeniul comerțului electronic, cum ar fi Amazon și eBay. **Antreprenoriatul este o artă**. Este nevoie de multă practică pentru a deveni mai bun. Dacă doriți să deveniți antreprenor, trebuie să începeți prin a învăța cum să începeți o

afacere de la zero. De asemenea, trebuie să înveți cum poți face bani cu ideea ta de afacere, pentru că banii vor fi combustibilul care va menține motorul în funcțiune.

Incurajarea spiritului antreprenorial si inovativ în rândul tinerilor

Cel mai important lucru pe care îl putem face pentru a încuraja spiritul antreprenorial în rândul tinerilor este să le oferim un sens al scopului. Un antreprenor este o persoană care crează valoare prin inițierea sau conducerea unei afaceri, astfel încât este foarte important ca aceasta afacere să aibă ceva “special”, care îl anima și îl pasionează.

Mentalitatea antreprenorială nu este o abilitate care poate fi dezvoltată într-un curs de 6 luni, așa cum multe universități încearcă acum să demonstreze - că prin anumite cursuri lucrează la dezvoltarea de noi spirite antreprenoriale. **Antreprenoriatul înseamnă acțiune și nu doar crearea de planuri de afaceri și teorie**, iar generațiile tinere sunt suficient de inteligente și înțeleg acest lucru. Iar

la reprezentantii generațiilor tinere care dezvoltă pas cu pas o mentalitate antreprenorială, spiritul lor antreprenorial se va activa și, în cele din urmă, îi va face să se îndrepte spre obiectivele lor personale.

Activitățile din universități sau alte forme de pregătire vocatională ar putea fi o introducere în “bazele antreprenoriatului”, dar crearea de noi afaceri de succes este o experiență reală, în care generațiile tinere trebuie să învețe cum să se ocupe de taxe, angajați, transformarea clienților potențiali în clienți reali, lupta cu birocratia, îndeplinirea cerințelor legale sau guvernamentale, redactarea de contracte, marketing și publicitate - și multe altele.

Cele mai importante 10 caracteristici esențiale ale unui antreprenor - percepția fiind întodeauna subiectivă - din perspectiva unui antreprenor real care a pornit pe această cale acum aproape 20 ani - și a reușit să dezvolte și să mențină o afacere de succes. Lista poate fi completată sau modificată în funcție de experiența fiecăruia dintre noi - iar pozițiile sunt interschimbabile - în principiu este vorba

despre ce este dezirabil și util pentru a deveni un antreprenor adevărat³. Vom prezenta trăsăturile cheie de care are nevoie oricine dorește să înceapă și să își dezvolte propria afacere.

1. VIZIUNE

Pentru a dezvolta afaceri de succes, un antreprenor trebuie să privească în viitor, pentru a avea o privire clară de ansamblu asupra lucrurilor și pentru a putea seta direcția de dezvoltare și obiectivele organizației. Un antreprenor trebuie să fie mai preocupat de viitor decât de prezent. Ce probleme vrem să rezolvăm în următorii ani și cu ce soluții eficiente putem să venim? Ideea este valabilă și pentru bunuri/produse cât și pentru servicii - ce servicii noi pot apărea și cum vor fi acestea livrate clienților în 5-10 ani începând de astăzi?

³ <https://www.utilben.ro/>

Antreprenorii sunt preocupați de progres și dezvoltare, de aceea se uită întotdeauna în viitor. Sunt orientați către rezultate și obiective și știu exact ce își doresc. Își setează de multe ori obiective nerezonabile și fac tot ce pot pentru a atinge aceste obiective. O viziune măreață te ajută să treci mai ușor peste provocări și să te concentrezi pe rezultate. Cu cât este mai amplă și generoasă viziunea, cu atât mai mulți oameni valoroși și cu potențial vor fi atrași de ea. Toți oamenii vor să contribuie la ceva semnificativ și vor să știe că viața lor are un sens mai profund.

Astfel, prin cultivarea antreprenoriatului și debutul timpuri în afaceri, tinerii nu vor mai fi nevoiți să plece într-o altă țară că să muncească pentru un venit mai mare, pentru că vor putea să trăiască o viață bună și plină de semnificație aici, în România.

Este responsabilitatea fiecărui antreprenor să dezvolte viziunea companiei, să seteze direcția și să stabilească rezultatele pe care dorește să le obțină. Implicarea în afaceri presupune asumarea unor riscuri personale și

financiare. Afacerile înseamnă un nivel ridicat de incertitudine și nesiguranță. Statisticile arată că 50% dintre afaceri vor da faliment în primii 4 ani (și din acestea jumătate chiar în primii 2 ani, dacă nu primesc ajutor extern sau subvenții sau influx de capital) și că doar 1 din 10 vor mai exista după 10 ani.

2. CURAJ

Pentru antreprenori, este important să aibă curajul să treacă peste teama de eșec și să aibă abilitatea de a face față insuccesului atunci când acesta vine. Dacă ești preocupat despre părerea celor din jur și de ce vor crede ei despre tine dacă dai faliment, va fi foarte greu să îți asumi riscurile necesare dezvoltării unei afaceri. Societatea ne învață, pe măsură ce creștem, că este bine să căutăm job-uri sigure și să fim stabili din punct de vedere financiar. Este riscant să ne pornim propria afacere și ne-ar putea costa mult, dar merită. Antreprenorii sunt genul de oameni care își pot asuma riscuri mari și, în același timp, pot să doarmă liniștiți noaptea. Dacă îți este teamă că îți vei pierde economiile sau că nu vei putea genera venituri

suficiente pentru a-ți acoperi cheltuielile, atunci probabil că antreprenoriatul nu este cea mai bună soluție pentru tine.

Prin dezvoltarea de afaceri, poți avea la început provocări majore. În tot acest timp, scopul, viziunea, misiunea și valorile trebuie să fie clare. Mi-a fost clar cine sunt, de unde vin, încotro merg și ce vreau să las în urma mea. Asta mi-a dat curajul, energia și motivația să continui - chiar și atunci când mi-a fost greu. Viziunea trebuie să fie mai mare decât frica, pentru a avea curajul necesar să treci prin provocările și greutățile dezvoltării unei afaceri.

3. CREATIVITATE

Un antreprenor este un spirit inovator, observă lumea din jur, identifică problemele pe care le au oamenii și caută soluții eficiente pentru a le rezolva. Creativitatea este o trăsătură importantă a oricărui antreprenor de succes. Antreprenorii sunt oameni deschiși la experiențe noi, sunt independenți, concentrați pe originalitate și creativitate. Întotdeauna mi-a plăcut să mă gândesc cum putem

face ceva mai ușor, mai simplu, mai ieftin, mai rapid, mai eficient. Este important să vii cu soluții inovatoare, eficiente și creative pentru a dezvolta o afacere de succes. Dacă nu ești din fire o persoană curioasă, creativă și inovatoare, poți să te înconjori cu oameni creativi, care au o intuiție foarte bine dezvoltată.

4. PASIUNE

Să fii implicat trup și suflet în proiectele pe care le faci este una dintre cele mai importante caracteristici ale unui antreprenor. Un antreprenor are succes pentru că iubește ceea ce face. Este nevoie de muncă grea și multe ore suplimentare pentru a dezvolta o afacere de succes. De aceea, este foarte important să fii pasionat și să îți placă ceea ce faci, dacă vrei să reușești. Este o plăcere pentru un antreprenor să vadă ideile sale puse în practică și să culeagă rezultatele muncii sale. Ca antreprenor, am pornit în afaceri de la zero, fără resurse inițiale, fără experiență, fără sprijin, fără relații în politică. Am crezut că se pot face afaceri etice și de succes în România. Am pus multă energie, muncă și pasiune în proiectele în care am fost implicat, pentru a obține rezultate. Cred că atunci când

15

te implici într-un proiect, trebuie să o faci 100%, trup și suflet, pentru a atinge rezultate excepționale.

5. IMPLICARE - SĂ FII IN MIJLOCUL ACȚIUNII

Un antreprenor este un om de acțiune, plin de energie și motivat, care nu stă prea mult pe gânduri înainte să înceapă ceva nou. Este important să ai o mare putere de muncă și să nu dai înapoi la greu. Pentru a fi un om de acțiune este important să fii într-o stare bună de sănătate, care să susțină eforturi substanțiale. Un antreprenor este întotdeauna pregătit și entuziasmat atunci când trebuie să înceapă o nouă aventură. Nu există loc pentru amânare și delăsare în afaceri. Trebuie să fii pregătit să depășești întotdeauna așteptările pentru a putea să rămâi pe piață. Antreprenorii știu ce trebuie să facă și nu ezită să facă tot ceea ce este necesar pentru a avea succes. Un antreprenor bun nu lasă oportunitățile să treacă pe lângă el.

Provocarea mea, la început în afaceri, a fost că, de multe ori, am trecut prea repede la acțiune, fără să am răbdare să trec prin partea de planificare, strategie, analiză, simulare și testare. Mă entuziasmez repede când îmi vine o idee și o duc direct la implementare. Sunt recunoscător că am o intuiție foarte bună, care m-a ajutat mult, însă cred că aș fi putut să fac multe lucruri mult mai ușor și mai eficient, dacă mi-aș fi luat mai mult timp de gândire și planificare. Un antreprenor de succes este un om de acțiune, care face lucrurile să se întâmple. Este important, în același timp, ca acțiunea să fie în echilibru cu partea de gândire și strategie. Eficiența strategiei este măsurată în capacitatea de implementare.

6. ATITUDINE OPTIMISTĂ

Un antreprenor este un optimist convins și vede întotdeauna partea plină a paharului. Antreprenorii sunt niște visători și văd întotdeauna partea pozitivă a lucrurilor. Ei se gândesc cum pot să facă lucrurile mai bine și cum pot să contribuie la o lume mai bună. Un antreprenor nu se gândește la trecut și nu se lasă copleșit de negativism sau provocări, ci se concentrează pe progres și pe a merge înainte.

17

Când se confruntă cu provocări, antreprenorii nu le văd ca probleme, ci oportunități. Provocările sunt o motivație pentru antreprenori pentru a-și depăși limitele și pentru a atinge noi rezultate.

Un antreprenor este sigur pe sine și încrezător. Siguranța unui antreprenor vine din cunoașterea identității, a scopului în viață și a misiunii personale. Faptul că sunt optimist și am o atitudine bună m-a ajutat să trec peste multe provocări ca antreprenor.

Am căutat să găsesc ceva bun în toate provocările, să-mi învăț lecțiile și să merg mai departe, cu entuziasm și energie. Îmi doresc să obțin rapid rezultate în proiectele în care sunt implicat. Uneori, am tendința să fiu nerealist și să setez obiective nerezonabile, care sunt aproape imposibil de atins. Tu vezi, de obicei, partea plină sau partea goală a paharului?

7. ADAPTARE LA SCHIMBARE

O trăsătură importantă a unui antreprenor este **deschiderea către nou și disponibilitatea la schimbare**. Un antreprenor este flexibil pe termen scurt, dar rămâne consecvent cu viziunea, valorile și principiile pe termen lung. Ritmul schimbărilor și volumul de informații noi din fiecare zi este foarte mare, de aceea este important pentru un antreprenor să se adapteze ușor la noile condiții.

Am început călătoria în domeniul afacerilor doar cu o idee în minte, mult entuziasm și m-am folosit de tot ce aveam în jur și tot ce știam să fac. Am creat propriul site singur, deoarece am terminat facultatea de automatică și calculatoare și aveam cunoștințele minime necesare. Mi-am făcut singur partea de branding, logo, identitate vizuală. Sediul era acasă și nu aveam nici măcar un birou separat pentru afacere, lucram la masa din bucătărie. Nu este nicio rușine să începi de jos, de la ce ai și să crești de acolo. Sunt nenumărate afaceri care au început într-un garaj și au ajuns lideri mondiali în industria lor.

Nu e cazul să începi cu niște cheltuieli mari de imagine, să îți închiriezi un birou în centru și să îți cumperi o mașină de firmă. Începe cu pași mici, dar gândește-te la scară mare. Profită de fiecare oportunitate care îți se ivește în cale.

Obiectivul tău principal este să ai cash-flow pozitiv și să demonstrezi că afacerea ta funcționează. Ca antreprenor, te adaptezi la situații neobișnuite și nefamiliare. Antreprenorii sunt pregătiți să facă tot ce este necesar pentru a avea o afacere de succes.

Îmi plac schimbările și sunt confortabil să fac multe schimbări pentru a atinge rezultatele dorite. Am observat însă că oamenii din echipele mele pot să devină frustrați din cauza numărului mare de schimbări.

Orice progres implică schimbare, ceea ce înseamnă provocare și ieșire din zona de confort. Am învățat că este important ca sprijinul să fie pe măsura provocării, altfel oamenii nu vor face față, vor fi frustrați și vor renunța.

8. PERSEVERENȚĂ

Să fii dispus să plătești prețul și să te ridici, ori de câte ori ai căzut. Antreprenorii sunt oameni care continuă și nu se lasă înfrânți chiar și atunci când ceilalți se hotărăsc să renunțe. În afaceri, ai nevoie de o **mentalitate de învingător**, să ai încredere în **forțele proprii** și să intri cu **optimism** în fiecare bătălie, cu gândul că o vei câștiga. Antreprenorii de succes sunt orientați pe **rezultatul final** și sunt disciplinați în îndeplinirea obiectivelor. Își stabilesc obiective mari pe care le duc la îndeplinire și asta le aduce satisfacție.

Antreprenoriatul necesită muncă susținută, răbdare și determinare. Îți oferă satisfacția enormă să vezi cum o idee se poate transforma într-o afacere și ceea ce la început era doar un vis poate să devină realitate. Ai nevoie de o motivație internă puternică pentru a dezvolta afaceri. Ca antreprenor, vei fi propriul tău șef, asta înseamnă că nu o să fie nimeni care să îți spună ce trebuie să faci. Va trebui să fii în controlul timpului, energiei și resurselor. Deoarece nu aveam un istoric și nici referințe, a fost foarte greu să fac prima tranzacție. Sunt recunoscător că nu

21

am renunțat atunci când a fost cel mai greu și mi-am păstrat încrederea și credința că acest business va fi de succes.

9. LEADERSHIP

Un antreprenor este un lider care are o viziune măreață și știe să atragă oamenii în jurul său. Nu poți să dezvolți afaceri de unul singur. Ai nevoie să recrutezi oameni buni, care să vină în echipa ta și către care să delegi sarcini. În afaceri, ești nevoit să formezi echipe performante. Ești provocat să găsești oameni care să creadă în ideea ta, să te urmeze și să te ajute să îți implementezi viziunea. Este o adevărată artă să îi conduci pe alții spre performanță. Cheia succesului unui lider este capacitatea de a-i conduce pe ceilalți într-un mod eficient. Ai nevoie ca, mai întâi, să înveți să te conduci pe tine. Pentru asta, e nevoie să îți găsești identitatea și să îți faci timp să răspunzi la întrebări existențiale precum: „cine sunt eu?”, „de unde vin?”, „încotro merg?”, „ce vreau să las în urma?”.

Semnificația și respectul de sine ca lider trebuie să fie regăsite în identitatea ta, nu în titlurile sau proprietățile pe care le ai. Leadership-ul nu se bazează pe poziția ocupată în organizație și pe titluri sau diplome, ci pe capacitatea de a influența. Leadership-ul are menirea de a zămisli idei de perspectivă și de a ghida oamenii spre viitor, spre atingerea viziunii. Abilitățile naturale de conducere îi ajută pe antreprenori să motiveze, să inspire și să îi influențeze pe cei din jur.

Ca lider, ești responsabil să definești viziunea și să alegi ținta pentru organizație. Va trebui să definești viziunea pentru următorii 5-10 ani. **Perspectiva pe termen lung înseamnă claritate și concentrare pe factorii de progres.** Un lider bun îi ajută pe oameni să crească și să se dezvolte, dându-le responsabilitate, provocări și sprijin.

La începutul afacerii, am fost singur și nu am avut către cine să deleg. Am fost nevoit să acopăr toate rolurile din companie, de la marketing, vânzări, serviciu clienți, operațional, tehnic, secretariat.

Important: Am învățat că un lider eficient recrutează oameni la nivelul său de calificare sau pregătire sau mai sus, dacă vrea să facă performanță. Un lider are o minte deschisă și este dispus să învețe lucruri noi tot timpul. Singurul mod prin care poți să ajungi în vârful unei industrii este să evoluezi constant. Liderul UiPath - singurul unicorn românesc listat pe Wall Street - declara același lucru: tot timpul a cautat să angajeze oamenii cei mai buni sau excepționali în domeniul lor de activitate.⁴

10. COMUNICARE EFICIENTĂ: Antreprenorii au nevoie de bune abilități de comunicare și convingere, pentru a-și promova și vinde ideile, produsele și

⁴ În România, UiPath - liderul mondial al tehnologiei RPA (robotic process automation) are până la 1000 de angajați, cei mai mulți la București, dar și la Cluj.

serviciile. Ca antreprenor, vei avea nevoie să discuți cu viitori angajați, clienți, investitori. De aceea, este necesar să ai bune abilități de comunicare.

Dacă nu reușești să spui în 60 de secunde care sunt avantajele și beneficiile produselor și serviciilor tale, vei pierde atenția oamenilor. Un antreprenor dezvoltă constant povestea companiei. Va trebui să comunice clar viziunea, misiunea și valorile companiei, pentru a putea atrage oameni excepționali în echipa sa, oameni care să îl ajute să implementeze viziunea. Un antreprenor este responsabil să întemeieze cultura companiei, să îi seteze valorile și principiile fundamentale.

Nu trebuie neapărat să le ai pe toate cele 10 caracteristici prezentate pentru a deveni un antreprenor de succes. Este important să ai o viziune legată de viitor și curaj să începi, apoi perseverența și munca. Avem nevoie de cât mai mulți români care să aibă curajul să își pornească propriile afaceri și să meargă pe drumul

antreprenoriatului.⁵ Pentru ca un tanar antreprenor sau familia antreprenoare să reușească și să realizeze lucruri mărețe, el sau ea sau impreuna trebuie să posede câteva caracteristici de bază (sumarizare):

- Viziunea și misiunea schimbării
- Capacitatea de a crea ceva nou
- Dorința de a-și asuma riscuri pentru ca ideea/produsul/serviciul lor să aibă succes
- Curajul de a nu renunța în fața dificultăților care apar pe parcurs

⁵ blog, UTILBEN, 2020-2022

CAP.2: Egalitatea de șanse, nediscriminarea și egalitatea de gen.

Principiul egalității de tratament și egalitatea de șanse își au originea în respectul datorat ființei umane și drepturilor ei inerente. Dreptul la nediscriminare în societatea contemporană se încadrează în tendința modernă care vizează persoana fizică nu numai în mod abstract, ca titular de drepturi și obligații, ci și omul, privit ca obiect de protecție juridică, care beneficiază de reglementarea expresă a drepturilor personalității sale, menite să protejeze valori indisolubil legate de existența fizică, psihică și morală a omului.

Dimensiunea economică a vieții este dată, printre altele, de egalitatea de remunerare, de egalitatea de șanse între bărbați și femei, de principiul egalității de tratament în domeniul securității sociale, precum și în regimurile profesionale de securitate socială, aspecte reglementate și la nivelul Uniunii Europene și care

conduc, invariabil, la o înaltă calitate a vieții.⁶ În doctrina, John Locke s-a numărat printre teoreticienii contractului social care au influențat America revoluționară, subliniind prezența ideii de fericire în actele de natură constituțională ale Statelor Unite ale Americii.

Teoriile despre adevăratele origini ale fericirii din Declarația de Independență se regăsesc în opera lui Cesare Beccaria. În introducerea lucrării sale, *Despre infracțiuni și pedepse*, Beccaria vede în fericire o bază pentru organizarea socială și înțelegere sau, astfel spus, pentru constituționalism⁷.

Formulând principiul normativ fundamental ce trebuie să stea la baza adoptării tuturor legilor, Cesare Beccaria afirmă: „să deschidem tomurile de istorie și vom

⁶ Buletin de informare legislativă - Consiliul Legislativ nr. 1/2021 *Exercitarea dreptului la nediscriminare și egalitatea de șanse în societatea contemporană*, Raluca Dinu, 2021

⁷ Cesare Beccaria-*Despre infracțiuni și pedepse*-Tratat de drept penal și criminologie, 1763-1764

vedea că legile, care totuși sunt sau ar trebui să fie pacte încheiate între oameni liberi, nu au fost în genere altceva decât un instrument al pasiunilor câtorva, sau au apărut în urma unei fortuite și trecătoare necesități”.

Ceea ce s-a urmărit prin adoptarea Declarației de Independență SUA a fost proclamarea suveranității față de Coroana și Parlamentul britanice și stabilirea unui guvern „al întregului popor”, iar consacarea „vieții, libertății și căutării fericirii” în Declarație reprezenta o garanție a constituirii republicii americane democratice.

Se poate afirma că principiul fericirii este cel mai important din teoria drepturilor proclamate de Declarația de Independență SUA. Acesta generează în sarcina guvernului american o obligație pozitivă: obligația de a le asigura indivizilor mediul propice pentru atingerea fericirii maxime, indiferent de condiția lor socială, economică, culturală etc.

Această obligație pozitivă a condus la promovarea egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați, în vederea eliminării tuturor formelor de discriminare bazate pe criteriul de sex. Astfel, s-a avut în vedere garantarea egalității de șanse și de tratament între bărbați și femei prin luarea în considerare a capacităților, nevoilor și aspirațiilor diferite ale persoanelor de sex masculin și, respectiv, feminin și tratamentul egal al acestora.

În ceea ce privește egalitatea de tratament din perspectiva reglementărilor de la nivelul Uniunii Europene, semnalăm că acest principiu, în special pe criteriul sexului, a fost consolidat și extins de-a lungul anilor prin intermediul legislației, al acțiunii judiciare, al modificărilor tratatelor și pe calea altor evoluții politice. Așa cum afirmau P. Craig și G. de Burca, „acest principiu reprezintă un domeniu al

dreptului care ilustrează clar prioritățile concurente ale obiectivelor sociale și economice ale Comunității”⁸.

O altă organizație europeană, și anume Consiliul Europei, a fost preocupată de a realiza o uniune mai strânsă între membrii săi, cu scopul de a favoriza progresul lor economic și social, în special prin apărarea și dezvoltarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, concretizându-se în numeroase instrumente juridice europene, esențiale pentru promovarea principiului egalității între bărbați și femei.

La nivelul Uniunii Europene, prin **Tratatul de la Amsterdam** a fost promovată egalitatea dintre bărbați și femei, ca obiectiv specific (Partea I - Principii, art.

⁸ *The Evolution of EU Law*, Oxford University Press, Paul Craig and Grainne de Burca, 2021

3.2), iar prin art. 13 s-a stabilit necesitatea de a întreprinde acțiuni concrete în scopul combaterii discriminării după criteriul apartenenței la un anumit sex.

Tratatul de la Lisabona instaurează o viziune europeană modernă referitoare la egalitatea de șanse între bărbați și femei, reafirmă principiul „remunerație egală pentru muncă egală” și integrează, în egală măsură, egalitatea de gen în toate politicile Uniunii (art. 157).

Un alt document european important în acest domeniu este **Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene** - face referire la principiul egalității între bărbați și femei, care include și prevederi referitoare la maternitate, cu accent pe drepturile femeilor însărcinate și ale mamelor. Art. 33 din Cartă dispune că orice persoană are dreptul de a fi protejată împotriva oricărei concedieri din motive de maternitate, precum și dreptul la un concediu maternal plătit și la un concediu paternal acordat în urma nașterii sau adopției unui copil. Un alt instrument important a fost adoptarea de către Consiliul European a **Pactului pentru egalitate**

de șanse între bărbați și femei. Se poate observa, totuși, că cele mai importante documente adoptate în acest domeniu sunt acte de drept derivat.

Un important act al Consiliului Europei în domeniu este **Convenția privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice**, adoptată la Istanbul, la 11 mai 2011 și reprezintă un progres substanțial prin adoptarea, printre altele, a două rezoluții privind atenționarea interzicerii preselectiei sexului copilului și privind violența psihică. Câmpul de aplicare al Convenției este reprezentat de violența împotriva femeii și de violența domestică în general, dispozițiile sale fiind aplicabile oricărei victime, atât pe timp de pace, cât și pe timp de război (art. 2 din Convenție). Totodată, Convenția nu aduce atingere documentelor internaționale care au fost sau vor fi adoptate de către statele semnatare și nu poate împiedica părțile să încheie acorduri bi sau multilaterale, care să faciliteze aplicarea acestora sau pentru a consolida ori completa prevederile sale (art. 71).

Printre obiectivele Convenției, stabilite de statele participante, se numără: protejarea femeilor împotriva oricăror forme de violență, inclusiv prin acțiuni judiciare, eliminarea oricăror forme de discriminare, adoptarea unor măsuri integrate împotriva violenței domestice, inclusiv prin cooptarea agențiilor guvernamentale implicate în acest proces și realizarea unei cooperări internaționale pentru a opri fenomenul violenței domestice și a violenței împotriva femeilor (art. 1 din Convenție).

EGALITATEA DE ȘANSE și EGALITATEA DE GEN

Egalitatea de șanse (equal opportunities) - conceptul conform căruia toate ființele umane sunt libere să-si dezvolte capacitățile personale și să aleagă fără limitări impuse de roluri stricte; faptul că diferitele comportamente, aspirații și necesități ale femeilor și bărbaților sunt luate în considerare, evaluate și favorizate în mod egal înseamnă că femeile și bărbații se bucură de aceeași libertate de a-și realiza aspirațiile.

Egalitatea de șanse (equal opportunities) se referă la absența barierelor în ceea ce privește participarea economică, politică și socială și tratament egal pentru toți cetățenii indiferent de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, vârsta, dizabilitate, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu.

Egalitatea de șanse între femei și bărbați - se referă la absența barierelor în ceea ce privește participarea economică, politică și socială și tratament egal pentru femei și bărbați.⁹

- Prin egalitate de șanse între femei și bărbați se înțelege „luarea în considerare a capacităților, nevoilor și aspirațiilor diferite ale persoanelor de sex masculin și, respectiv, feminin și tratamentul egal al acestora”.

⁹ Document de informare privind egalitatea de șanse, dezvoltarea durabilă și achizițiile publice disponibil în format electronic pe pagina web: <http://www.fonduriadministratie.ro/ro>

- Legea 202/2002 privind egalitatea de șanse între femei și bărbați a fost republicată în Monitorul Oficial nr. 150 din 1 martie 2007, în temeiul art. III din OUG 56/2006 pentru modificarea și completarea Legii nr. 202/2002 privind egalitatea de șanse între femei și bărbați, dându-se textelor o nouă numerotare.¹⁰
- OUG 68/2010 privind unele măsuri de reorganizare a Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale și a activității instituțiilor aflate în subordinea, în coordonarea sau sub autoritatea sa Monitorul Oficial 446/2010 completează Legea 202/2002.

Relevanța în problemele de gen (gender relevance) - punerea în discuție a relevanței unei politici sau a unei acțiuni cu privire la relațiile de gen, a egalității dintre femei și bărbați.

Egalitatea de gen - se referă la acceptarea și valorizarea egală a diferențelor dintre femei și bărbați, participarea egală și împărțirea egală a responsabilităților

¹⁰ <https://legeaz.net/>

atât în spațiul public, cât și în viața privată, precum și accesul și distribuirea egală a resurselor între femei și bărbați.

Egalitatea de șanse și egalitatea de gen sunt principiile fundamentale pentru dezvoltarea unei societăți echitabile, care prețuiește diversitatea și incluziunea și care promovează relațiile partenariale și respectul între indivizi.

Egalitatea de șanse presupune luarea în considerare a diferențelor existente între oameni, cât și a obstacolelor create istoric pentru anumite grupuri sociale ca urmare a diferitelor forme de manifestare a urii (sexism, rasism, homofobie, antisemitism etc). Aceste grupuri minoritare au fost plasate în poziții dezavantajate față de majoritatea persoanelor sau față de acele grupuri care dețineau puterea (de exemplu, femeile au obținut drepturi politice cu un decalaj istoric semnificativ față de bărbați).

Egalitatea de șanse presupune luarea în considerare a acestor dezavantaje și asigurarea accesului egal în exercitarea drepturilor obținute. Abordarea

37

integratoare a egalității de gen (gender mainstreaming) - elementul esențial utilizat în definiția abordării integratoare a egalității de gen este punerea accentului pe procesele de elaborare a politicilor.

Abordarea integratoare se referă la (re)organizarea procedurilor și reglementărilor uzuale, (re)organizarea responsabilităților și capacităților în scopul integrării perspectivei de gen în toate aceste proceduri, reglementări, responsabilități, capacități, etc. Se referă, de asemenea, la utilizarea expertizei de gen în elaborarea și planificarea politicilor, utilizarea analizei privind impactul de gen în acest proces, includerea consultărilor și participării grupurilor și organizațiilor relevante. Numai când toate aceste (pre)condiții sunt îndeplinite se poate afirma că procesul abordării integratoare este în curs de realizare.

Dizabilitatea (disability) - termenul general pentru pierderile sau devierile semnificative ale funcțiilor sau structurilor organismului, dificultățile individului în executarea de activități și problemele întâmpinate prin implicarea în situații de viață, conform Clasificării Internaționale a Funcționării Dizabilității și Sănătății.

Discriminarea (discrimination) - a diferența sau a trata diferit două persoane sau două situații, atunci când nu există o distincție relevantă între acestea sau de a trata într-o manieră identică situații care sunt în fapt diferite. Directivele UE anti-discriminare interzic atât discriminarea directă, cât și discriminarea indirectă și dau aceeași definiție a discriminării.

Tipuri de discriminare: conform OG 137/2000, discriminarea este definită drept orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe baza de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, dizabilitate, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice (OG 137/2000).

Începând cu anul 2006, Legea 202/2002 republicată privind egalitatea de șanse între femei și bărbați include și discriminarea multiplă - orice faptă de discriminare bazată pe două sau mai multe criterii de discriminare (Legea 202/2002)

Egalitatea între femei și bărbați este un drept fundamental¹¹, o valoare comună a UE, și o condiție necesară pentru realizarea obiectivelor UE de creștere economică, ocuparea forței de muncă și a coeziunii sociale. Aceste aspecte vizează accesul la ocuparea forței de muncă, egalitatea salarială, protecția maternității, concediul parental, de asigurări sociale și profesionale, securitatea socială, sarcina probei în cazurile de discriminare și de auto-ocupare a forței de muncă.

Participarea echilibrată pe piața muncii atât a femeilor, cât și a bărbaților - în termeni de ocupare, salarizare, promovare și participare la formare continuă - este strâns legată de contextul familial. Din aceste considerente reiese necesitatea

¹¹ <http://www.undp.org/gender>

punerii în aplicare a unor politici coerente care să stimuleze acest proces al concilierii vieții profesionale cu cea familială și cea privată.

Abordarea acestei problematice trebuie să ia în considerare nu numai dimensiunea economică, dar și cea socioculturală în cadrul căreia sunt perpetuate stereotipuri de gen care, cel mai adesea, conduc la o repartizare inegală a puterii economice și politice în societate și la o limitare a accesului femeilor în diferite sfere ale vieții sociale, spre exemplu, în anumite arii profesionale considerate a fi "natural masculine".

Accesul la resursele materiale și financiare, la educație, pe piața muncii și la decizie este strâns legat și se influențează reciproc, traducând implicit gradul de democratizare a distribuirii puterii între femei și bărbați, la un moment dat. În plus față de dispozițiile legale referitoare la egalitatea de tratament dintre bărbați și femei, legislația UE anti-discriminare a fost înlocuită de asigurarea unui nivel minim de protecție și un tratament egal în UE.

Aceste legi sunt proiectate pentru a asigura un tratament egal, indiferent de: - rasă sau origine etnică - religie și credință - dizabilități - orientare sexuală - vârstă. Aceste legi au scopul de a asigura egalitatea de tratament, în multe aspecte legate de viața de zi cu zi - de la locul de muncă, care acoperă probleme de educație, asistență medicală și de acces la bunuri și servicii¹².

Promovarea și respectarea egalității de șanse și egalității de gen va contribui la transformarea culturii organizaționale și va reprezenta un prim pas către o transformare structurală a societății românești pentru a oferi șanse egale de afirmare tuturor cetățenilor, indiferent de gen, etnie, statut economic și social, dizabilitate, orientare sexuală etc. Ca și cetățeni cu drepturi depline, persoanele cu dizabilități au drepturi egale și au dreptul la demnitate, egalitate de tratament, de viață independentă și de participarea deplină în societate. Activarea persoanelor cu handicap de a beneficia de aceste drepturi este principalul scop al

¹²<http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/TOPICS/EXTGENDER/0,,contentMDK:21358556~menuPK:3851633~pagePK:210058~piPK:210062~theSitePK:336868,00.html>

UE - strategie pe termen lung pentru includerea lor activă. Persoanele cu dizabilitati sunt implicate, cf. principiului european: **"Nimic despre persoane cu dizabilitati fără persoane cu dizabilitati"**. UE promovează incluziunea activă și participarea deplină a persoanelor cu dizabilitati în societate, în acord cu abordarea europeană a drepturilor omului referitoare la problemele de handicap - Drepturile persoanelor cu dizabilitati.

Strategia europeană 2020-2030 pentru persoanele cu dizabilitati: un angajament reînnoit pentru o **Europă fără bariere** prevede opt domenii de acțiune principale:

1. Accesibilitate 2. Participare 3. Egalitate 4. Ocuparea forței de muncă 5. Educație și formare 6. Protecție socială 7. Sănătate 8. Acțiune externă

Potrivit prevederilor OUG nr. 61/2008 privind implementarea principiului egalității de tratament între femei și bărbați în ceea ce privește accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii, prin principiul egalității de tratament se înțelege că nu va exista nici o discriminare directă bazată pe criteriul de sex, inclusiv

43

aplicarea unui tratament mai puțin favorabil femeilor pe motive de sarcină și maternitate și că nu va exista nici o discriminare indirectă bazată pe criteriul de sex.

În sensul Legii nr. 202/2002 privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați, republicată, prin egalitate de șanse între femei și bărbați se înțelege luarea în considerare a capacităților, nevoilor și aspirațiilor diferite ale persoanelor de sex masculin și, respectiv, feminin și tratamentul egal al acestora.

În art. 6 din Regulamentul (CE) nr. 1081/2006 al Parlamentului European și al Consiliului privind Fondul Social European și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1784/1999 se stipulează faptul că Statele Membre se asigură că programele operaționale cuprind o descriere a modului în care se încurajează egalitatea între bărbați și femei și egalitatea de șanse în elaborarea, punerea în aplicare, supravegherea și evaluarea programelor operaționale. Statele Membre încurajează o participare echilibrată a femeilor și bărbaților la gestionarea și executarea programelor operaționale la nivel local, regional și național, după caz.

Regulamentul (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului de stabilire a anumitor dispoziții generale privind Fondul European de Dezvoltare Regională, Fondul Social European și Fondul de coeziune și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1260/1999, prin art. 16 privitor la egalitatea între bărbați și femei și nediscriminarea, prevede că Statele membre și Comisia asigură promovarea egalității între bărbați și femei și integrarea principiului de egalitate de șanse în domeniul respectiv în fiecare dintre diferitele etape ale implementării Fondurilor.

Statele membre și Comisia iau măsurile adecvate pentru prevenirea oricărei discriminări bazate pe sex, rasă sau origine etnică, religie sau convingeri, dizabilitati, vârstă sau orientare sexuală, în fiecare dintre diferitele etape ale utilizării Fondurilor Structurale și de Coeziune și în special în ceea ce privește accesul la Fonduri. În special, accesibilitatea persoanelor cu dizabilitati este unul dintre criteriile care trebuie respectate la definirea operațiunilor cofinanțate din Fonduri europene și de care trebuie să se țină seama în fiecare dintre diferitele etape ale implementării proiectelor finanțate cu ajutorul Fondurilor europene.

Art. 21 alin. (1) din Carta UE privind Drepturile fundamentale statuează că orice discriminare bazată pe orice criteriu precum sex, rasă, culoare, etnie sau origine socială, trăsături genetice, limbă, religie sau credință, opinie politică sau de altă natură, apartenență la o minoritate națională, proprietate, naștere, dizabilitate, vârstă sau orientare sexuală este interzisă.

Abordarea integratoare implică, de obicei, o reorganizare a proceselor de elaborare și planificare a politicilor (programelor, proiectelor), pentru că, de cele mai multe ori, procedurile existente nu țin seama de diferențele de gen sau conțin prejudecăți legate de gen. Abordarea integratoare ca strategie are drept scop contracararea în mod activ a acestui fapt și utilizarea rolului factorilor decizionali în elaborarea politicilor tocmai pentru a promova relații echitabile între femei și bărbați.

Egalitatea de gen

În societate, **femeile și bărbații nu au aceleași roluri, resurse, nevoi și interese**. Nu participă în mod egal la luarea deciziilor. Valorile atribuite “muncii femeilor” și “muncii bărbaților” nu sunt aceleași; aceste diferențe variază de la o societate la alta, de la o cultură la alta și sunt denumite “diferențe de gen”. **Genul se referă la diferențele sociale** dintre femei și bărbați care sunt învățate și care se schimbă în timp. Aceste diferențe variază mult în interiorul unei culturi și de la o cultură la alta. Genul este un instrument conceptual cu ajutorul căruia sunt analizate rolurile, responsabilitățile, constrângerile, șansele și nevoile bărbaților și femeilor în orice context. Rolurile și nevoile de gen sunt influențate de clasă, vârstă, rasă și etnie, cultură și religie și de mediul geografic, economic și politic.

În orice context social, rolurile de gen pot fi flexibile sau rigide, asemănătoare sau diferite, complementare sau în conflict. Pe lângă diferențele dintre femei și bărbați, mai pot exista diferențe în cadrul aceleiași categorii în ceea ce privește nivelul socio-economic, puterea de decizie și vârstă. Termenul de “gen” nu îl

47

înlocuiește pe cel de “sex” care se referă doar la diferențele biologice (de exemplu, datele statistice sunt diferențiate pe sexe).

Persoanele cu dizabilități

În vederea garantării conformării cu principiul egalității de tratament în legătură cu persoanele cu dizabilități, art. 5 din Directiva Consiliului privind relațiile de muncă 2000/78/CE prevede ca, în cazurile particulare în care e impune, angajatorii trebuie să ia măsurile necesare pentru a permite unei persoane cu dizabilități să aibă acces, să participe sau să promoveze la locul de muncă sau să beneficieze de instruire, cu excepția cazului în care astfel de măsuri ar presupune un efort disproporționat din partea angajatorului. Acest efort nu va fi disproporționat când este suficient acoperit de măsurile existente în cadrul politicilor privind dizabilitatea ale statului în cauză¹³. Aceasta presupune că, ori de câte ori este nevoie, trebuie luate măsuri adecvate pentru persoanele cu

¹³ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=418&langId=en>

dizabilități tocmai pentru garantarea egalității de tratament cu excepția situației în care se poate demonstra că o astfel de acomodare ar reprezenta o dificultate nefiresc de mare pentru cealaltă parte. Un exemplu în acest sens poate fi adaptarea orelor de lucru pentru persoanele cu dizabilități.¹⁴

¹⁴ http://ec.europa.eu/employment_social/disability/emco010705_en.pdf

CAP.3: Modalități de adaptare pentru start-up-uri locale la schimbările mediului economic în condiții de recesiune economică

7 principii de adaptare la schimbările mediului economic în recesiune

Este adevărat că multe companii din România și din lume nu operează într-un mod tocmai antreprenorial. Desigur, la urma urmei, managerii acestora sunt responsabili în fața acționarilor, clienților și angajaților să mențină cu succes operațiunile curente și să stea pe linia de plutire, astfel, inovația și dezvoltarea trec în plan secund. Dar, ideile de bază ale antreprenoriatului sunt și rămân valabile nu numai pentru firme tip start-up sau pentru tinerii antreprenori, ci oferă exemple cu privire la modul în care managerii pot lucra mai inteligent și mai eficient.¹⁵

¹⁵ <https://www.wall-street.ro/>

"Schiază cu genunchii îndoiti"

Pentru amatorii de schi la munte unul dintre cele mai importante principii de supraviețuire atunci când practici acest sport de iarnă este acela de a ține constant genunchii îndoți și flexibili, astfel încât centrul de greutate să fie cât mai jos. Acest stil îți permite unui sportiv să se adapteze la schimbări - în pantă, pe suprafețe cu obstacole sau față de alți schiori. În schimb, a schia cu genunchii blocați, într-o poziție rigidă reprezintă o formulă pentru dezastru.

Similar, în organizațiile consacrate, se ajunge de multe ori la o anumită rigiditate a managerilor în ceea ce privește procesul de luare a deciziilor și a operațiunilor de zi cu zi.

De ce? Deoarece întreprinderile dezvoltă în mod necesar proceduri standard de operare care conduc în final la rigiditate în fața schimbării. Asemănarea și predictibilitatea sunt reconfortante. Este în natură umană să îmbrățișeze și să standardizeze un comportament care a reușit și a avut succes în trecut.

Prin contrast, antreprenoriatul este, metaforic vorbind, dedicat lucrurilor imprevizibile. Un antreprenor trebuie să-și mențină "genunchii îndoți". Trebuie să rămână liber. Cunoaște foarte bine că lucrurile se vor schimba, la un moment dat, probabil semnificativ și că va experimenta șocuri, despre care însă nu știe nici când se vor ivi și nici cu ce frecvență.

Lipsa standardizării și "un centru de greutate cât mai jos" ajută managerii de a absorbi schimbările și să mențină afacerea pe picioare. Antreprenorii au operat întotdeauna astfel, iar acest tip de flexibilitate și de autoreglare poate fi un avantaj esențial pentru directori de companii, indiferent dacă este necesar să se acomodeze la schimbările existente pe piațe sau să ia noi inițiative de afaceri.¹⁶

¹⁶ Sursa informații: [*Business Insider*](#)

"Rafineaza-ti abilitatea de a cădea"

Pentru a continua comparația cu privire la schi, unul din primele lucruri pe care un instructor de schi îi învață pe începători este cum să cadă. De ce? Deoarece în acest sport căderile sunt inevitabile, dar schiorii buni cad astfel încât se pot redresa rapid.

În mod similar, antreprenoriatului de succes necesită înțelegerea și acceptarea ideii de "a cădea în mod repetat și de a te redresa, relansa de fiecare dată". Într-o nouă afacere totul se reduce la așteptări și la a învăța din propriile greșeli. Înțelegerea acestui fenomen este motivul pentru care investitorii preferă de multe ori să investească în antreprenorii care au suferit și eșecuri. Este, de asemenea, motivul pentru care multe companii preferă să angajeze, ca manageri-cheie, persoane care au experimentat cele bune și cele rele ale unor afaceri anterioare. Un eșec sau două, nu reprezintă o pată în carieră unui manager, ci mai degrabă o dovadă a maturității sale profesionale și de dorința de a-și asuma riscuri calculate.

Pentru că organizațiile consacrate să se dezvolte cu succes prin inovație, acestea trebuie să abordeze medii de afacerii cu incertitudine mai mare. Prin urmare, trebuie să se

confrunte cu mai multe riscuri fără a fi paralizate de frică unui eventual eșec. Au nevoie de a-și perfecționa abilitatea de a cădea și apoi redresa.

Acomodați-vă cu "destul de aproape"

Majoritatea inovațiilor corporative nu văd niciodată lumina zilei, deoarece acestea sunt "ucise în Consiliu" De ce mor atât de multe în acest fel? Deoarece întreprinderile așa-zis inovative generează prea multe necunoscute pentru confortul unor poli de putere din companie, care posedă puterea de a spune "NU", în urmă acestei incertitudini a succesului.

În același timp, antreprenoriatul dezvoltativ de succes necesită a opera într-un mediu extrem de nesigur, sau ambiguu. Este similar încercării de a rezolva o ecuație cu șapte variabile și șase necunoscute. Practic, nu poate fi rezolvată prin presupuneri inteligente sau combinații bazate pe informații insuficiente, aproximări sau pur și simplu instinct.

Dar perfecțiunea este de multe ori dușmanul binelui. Amintiți-va, în antreprenariat cea mai bună decizie este aceea pentru care nu vei avea suficiente informații. Cea mai bună decizie următoare este "suficient de aproape" și adaptabilă din mers - puteți regla întodeauna direcția din mers (de exemplu, la schi, cu genunchii îndoșiți).

Abordarea antreprenorială acceptă termenul "destul de aproape": suflecați-vă mânecele și lucrați cu clienții încă de la început. Oferiți clienților un produs, chiar dacă nu ați făcut toate studiile de piață sau nu este "perfect". Experimentați, nu va fie teamă să ajustați din mers și, ocazional, redresați afacerea dacă este nevoie. Încearcă, repara și...repetă!

Fii fericit cu un "da" condiționat

Tendința în organizațiile mari este de a căuta aprobarea în avans a unui buget pentru un proiect multianual. La urmă urmei, nimeni nu vrea să dezvolte, de exemplu, o uzină de sute de milioane de euro când dispune de o finanțare corporativă planificată de numai câteva zeci de milioane de euro. Problema apare

atunci când managerii ai unor afaceri în dezvoltare încearcă să aplice această formulă de aprobare în avans pentru a se aventura în afaceri.

În lumea antreprenorială, nimeni nu se așteaptă să primească finanțare totală în avans; nu funcționează în acest fel. Investitorii cred în investițiile progresive, realizate treptat, pentru a finanța următoarele luni de activitate și consolidarea valorii activelor, în funcție de etapă.

De exemplu, nu este neobișnuit pentru o companie care necesită 15 milioane de euro investiții de capital, cu scopul de a ajunge la o profiabilitate sustenabilă, să caute o finanțare de numai un milion de euro sau mai puțin pentru a construi un prototip și de a face unele teste preliminare. O ulterioară finanțare poate fi de doar câteva milioane de dolari pentru a permite societății de a consolida o echipă, să producă tehnologia și să atragă primii săi clienți. Și așa mai departe.

Investițiile corporative interne, cele riscante care implică noi tehnologii, noi modele de afaceri și / sau piețe noi, nu-capacități de extindere și proiecte, ar

56

trebuia să abordeze accesul la finanțare cu aceeași mentalitate, precum într-un start-up extern.

Un principiu al antreprenoriatului spune însă că, de obicei, jumătate din planul de investiții se va dovedi inevitabil greșit. În cazul în care acest lucru este adevărat, are sens doar pentru compania-mama (cu rol de finanțator) și echipa start-up-ului intern pentru a conveni asupra etapelor de finanțare și conexe. Cu cât este mai puțin capital implicat, cu atât greșelile inevitabile sau conjuncturale sunt mai puțin costisitoare și se pot repara mai ușor.

Inovația în modelul de afaceri, mai importantă decât cea în tehnologie

Nu există statistici sau studii în acest sens, dar se pare că majoritatea valorii create și deținută de fiecare acționar în ultima jumătate a secolului trecut a avut mai mult de a face cu firme inovatoare în ceea ce privește modelul de afaceri decât cu privire la tehnologie.

De exemplu, site-ul de licitații online eBay. Medicamentele generice. Site-ul Amazon care a eliminat intermediarul în comerțul cu amănuntul. Crearea unor rețele sociale online, cum ar fi MySpace și Facebook.

Desigur, în multe cazuri, tehnologia a fost implicată, dar nu a fost forță strategică ce a creat valoare pentru acționari. În schimb, a existat creativitatea aplicată modelul de afaceri (de produs / mix de servicii, canale de distribuție, prețuri), care a făcut diferența. Acest tip de gândire trebuie să fie aplicat nu numai de către antreprenori, ci și de corporații.

Gândește în ritm de pași mărunți

Un executiv al unui start-up în tehnologie, angajat recent de la o companie din Fortune 500, a adus, din păcate, modul de gândire al fostei sale companii de mari dimensiuni cu el.

Moștenind responsabilitatea conducerii pentru o operațiune de servicii profesionale de aproximativ 50 de persoane în creștere cu peste 50% anual, el a văzut o nevoie majoră de un management de proiect mai coerent. Soluția lui? A apelat la furnizorul de software angajat de fosta sa companie. Rezultatul? O jumătate de milion de dolari cheltuiți, în ciuda faptului că sistemele mai simple gen cloud-computing ar fi funcționat similar. Mai rău decât atât, soluția scumpă nu a funcționat, iar managerul a fost concediat. Mult prea des vedem corporații încercând să inoveze, dar acestea rămân blocate în mentalitatea de companie mare: mult sau deloc. Antreprenoriatul, chiar dacă se desfășoară sub umbrela corporatistă, solicită experimente și teste mici, ieftine și cu răspuns rapid. A gândi în pași mărunți, nu înseamnă că nu ai aspirații mari. Prin descoperirea a ceea ce funcționează și ce nu, o companie nouă poate ajunge departe cu puțin capital investit.

Străduiți-vă să înțelegeți și să diminueți riscul

Contrar opiniei generale, antreprenorii și investitorii nu sunt niște nebuni în căutarea riscului. De fapt, cei mai buni dintre aceștia au aversiune față de risc, fiind specialiști în identificarea și diminuarea riscurilor, fie că o fac explicit sau intuitiv.

Cele șapte principii ale antreprenoriatului sunt enumerate pentru a stimula gândirea managerilor corporativi. În multe cazuri, comportamente antreprenoriale, care poate, la suprafață, par a fi inadecvate, riscante, la o examinare mai atentă, pot fi puse în valoare dacă sunt abordate într-un mod bine gândit. Adoptarea unui anumit comportament antreprenorial poate ajuta managerii să exceleze, mai ales atunci când vine vorba de lansarea unor noi linii de producție, a încerca noi modele de afaceri sau pătrunderea pe noi piețe.

CAP.4: Importanța digitalizării în contextul relansării economice și consolidarea unei dezvoltări durabile pe termen lung. Principiile dezvoltării durabile.

Uniunea Europeană (și cu atât mai puțin România) nu beneficiază încă pe deplin de tehnologiile avansate, pentru a le folosi în inovare și a rămâne competitivă pe o piață globală aflată deja în proces de schimbare. Inițiativele europene de nivel înalt lansate cu câțiva ani în urmă țintesc să dea impuls digitalizării statelor membre - dar nu pot suplini efortul autorităților naționale din fiecare stat membru.

România deține una din cele mai bune infrastructuri de internet nu doar din Europa ci chiar din lume, indicele vitezei sau lățimii de bandă situând țara pe locul 3 mondial în urmă doar a alte două state - mult mai mici - Singapore și Hong Kong.

De asemenea, industria IT din România este unul din pilonii fundamentali ai economiei ajungând să depășească, în unii ani ai raportărilor bugetare, la cifre de afaceri și venituri alte sectoare industriale clasice¹⁷.

Paradoxal însă, România se află pe antepenultimul loc din clasamentul european în ceea ce privește digitalizarea, ocupând un deloc onorant loc 26 din 28 de state analizate de statistică Comisiei Europene.

Se vorbește în toate mediile (politice, de afaceri și în presă mainstream), tot mai mult în ultima vreme, de nevoia urgentă de digitalizare. În plină eră a tehnologiilor moderne care penetrează tot mai mult aproape cvasitotalitatea aspectelor vieții private, economice dar și politice, nevoia de adaptare la trendurile, ritmurile și

¹⁷ Digitalizarea, între dorința și nevoie – Cum va arăta viitorul? THC.ro, 2021

noile coordonate impuse de acestea au devenit o problemă nu doar de avansare și modernizare ci chiar de evitare a pericolului de a cădea în irelevanță și ineficiență.

La nivel global, pe întreagă planetă, în ritmuri diferite, desigur, digitalizarea are loc că o necesitate de integrare în cadrele infrastructurii stabilite de noile tehnologii. Acestea nu doar că preiau de la om sarcini care altădată, în trecutul nu foarte îndepărtat, erau realizate manual și repetitiv, dar pot chiar crea singure deja întregi procese specifice, complet automate, care nu au nevoie de intervenția unor persoane.

Prin introducerea pe scară largă a digitalizării - respectiv, utilizarea metodelor care azi transformă deja piața muncii în moduri care nu demult nu erau decât o posibilitate a viitorului îndepărtat - muncă în sistem remote, platformele online de realizare a diverselor proiecte la care pot lucra angajați din diverse locații și chiar țări diferite, instrumentele de colaborare live, online ce beneficiază de servere de găzduire VPS în cloud au dus la o flexibilitate fără precedent în organizarea

muncii. Se modifică deja întregă filozofie a relațiilor muncă - angajat - angajator - bani, iar procesul de digitalizare este în faza accelerată de desfășurare.

În acest context, digitalizarea, atât a statului și administrației publice centrale și locale, ca întreg, cu toate instituțiile componente, cât și a mediului privat, care deja are un avans considerabil în acest sens, nu mai este o chestiune opțională sau doar de viitor - ci o soluție care poate fi adoptată în prezent, cu beneficii pe termen mediu și lung.

Digitalizarea reprezintă o șansă în plus în recuperarea declinului economic din timpul crizei COVID19 și premisele unei creșteri economice viitoare sănătoase, a unei dezvoltări durabile a economiei. Transformările generate de digitalizare vor avea un impact asupra tuturor categoriilor de activități, vor crea noi tipuri și locuri de muncă atât pentru angajații din prezent ai IMM-urilor, cât și pentru generațiile viitoare.

Perioada imediat următoare 2023-2027 va fi de o importanță deosebită pentru obiectivul digitalizării statului în ansamblu, a instituțiilor acestuia, dar și a economiei în general - a organizațiilor și firmelor mici și mijlocii în special.

Din această perspectivă, Autoritatea pentru Digitalizarea României promite transpunerea în realitate a unui număr de proiecte ce variază de la dezvoltarea uneltelor și a cadrului pentru dezvoltarea conceptului de e-guvernare, până la sisteme de centralizare și administrare a bazelor de date din someniile sănătății sau ale stării civile, proiecte dedicate IMM.

În contextul crizei actuale energetice, antreprenorii care gestionează IMM-urile, organizațiile reziliente, agile și inovatoare sunt esențiale pentru redresarea economică și pentru sprijinirea relansării economice, eliminării decalajelor

economice dintre zonele urbane și cele rurale, adaptării la noile condiții de piață.¹⁸.

Efectele pozitive ale digitalizării firmelor mici și mijlocii sunt reprezentate de:

1. Îmbunătățirea performanțelor financiare prin canale de venituri optimizate și costuri reduse.
2. Creșterea productivității, care duce la eficiență mai mare, inclusiv capacitatea de a măsura și gestiona mai bine emisiile de carbon.
3. Acces la noi clienți printr-o acoperire geografică extinsă.
4. Acces îmbunătățit la informații și procese mai productive care încurajează inovarea.

Digitalizarea întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-uri) va contribui ulterior la creșterea competitivității, favorizând inovarea acestor întreprinderi și facilitând noi formule de lucru, adaptând modelele de afaceri la realitățile digitale.

¹⁸ Asociația centrul de Dezvoltare SMART, Elena Tetiva, specialist politici publice, 2021

Digitalizarea va contribui deopotrivă la îndeplinirea principiilor privind pilonul social european, inclusiv facilități pentru persoane cu dizabilități, respectiv: a) Educație, formare profesională și învățare pe tot parcursul vieții; b) Egalitatea de gen; c) Egalitatea de șanse; d) Locuri de muncă sigure și adaptabile; e) Informații despre condițiile de angajare și protecția în caz de concediere; f) Un mediu de lucru sănătos, sigur și adaptat și protecția datelor; g) Incluziunea persoanelor cu dizabilități

CADRUL LEGISLATIV PRIVIND DIGITALIZAREA

- ❖ Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență; - Regulamentului (UE, Euratom) 2018/1046 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 iulie 2018 privind normele financiare aplicabile bugetului general al Uniunii, de modificare a Regulamentelor (UE) 1296/2013, (UE) nr. 1301/2013, (UE) nr. 1303/2013, (UE) nr. 1304/2013, (UE) nr. 1309/2013, (UE) nr. 1316/2013, (UE) nr. 223/2014, (UE) nr.

- 283/2014 și a Deciziei nr. 541/2014/UE și abrogare a Regulamentului (UE, Euratom) nr. 966/2012;
- ❖ Regulamentul (UE) 2020/2094 al Consiliului din 14 decembrie 2020 de instituire a unui instrument de redresare al Uniunii Europene pentru a sprijini redresarea în urma crizei provocate de COVID-19;
 - ❖ Regulamentul (UE) 2021/240 al Parlamentului European și al Consiliului din 10 februarie 2021 de instituire a unui Instrument de sprijin tehnic;
 - ❖ Regulamentul (UE) NR. 1407/2013 AL COMISIEI din 18 decembrie 2013 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor de minimis;
 - ❖ Regulamentul (UE) NR. 651/2014 AL COMISIEI din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat;
 - ❖ Decizia de punere în aplicare a Consiliului de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al României din data de 03 noiembrie 2021 (CID);
 - ❖ Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 155/2020 privind unele măsuri pentru elaborarea Planului național de redresare și reziliență necesar României pentru accesarea de fonduri externe rambursabile și nerambursabile în cadrul Mecanismului

- de redresare și reziliență aprobată prin Legea nr. 230/2021, cu modificările și completările ulterioare;
- ❖ Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 124/2021 privind stabilirea cadrului instituțional și financiar pentru gestionarea fondurilor europene alocate României prin Mecanismul de redresare și reziliență precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 155/2020 privind unele măsuri pentru elaborarea Planului național de redresare și reziliență necesar României pentru accesarea de fonduri externe rambursabile și nerambursabile în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență, cu modificările și completările ulterioare;
 - ❖ Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.134/2021 pentru aprobarea Acordului de împrumut (Mecanismul de redresare și reziliență) dintre Comisia Europeană și România, semnat la București la 26 nov. 2021 și la Bruxelles la 15 decembrie 2021;
 - ❖ Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, aprobată prin Legea nr. 20/2015, cu modificările și completările ulterioare
 - ❖ Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 70/2022 privind prevenirea, verificarea și constatarea neregulilor/dublei finanțări, a neregulilor grave apărute în obținerea și utilizarea fondurilor externe nerambursabile/rambursabile alocate României prin

- Mecanismul de redresare și reziliență și/sau a fondurilor publice naționale aferente acestora și recuperarea creanțelor rezultate;
- ❖ Hotărârea Guvernului nr. 209/2022 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 124/2021 privind stabilirea cadrului instituțional și financiar pentru gestionarea fondurilor europene alocate României prin Mecanismul de redresare și reziliență precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 155/2020 privind unele măsuri pentru elaborarea Planului național de redresare și reziliență necesar României pentru accesarea de fonduri externe rambursabile și nerambursabile în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență;
 - ❖ Acordul privind contribuția financiară și Acordul de împrumut, încheiate în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență pentru finanțarea Planului Național de Redresare și Reziliență (PNRR).

PRINCIPIILE DEZVOLTĂRII DURABILE

Dezvoltarea durabilă răspunde “necesităților generațiilor actuale fără a compromite abilitatea generațiilor viitoare de a răspunde propriilor necesități” (Comisia Mondială pentru Mediu și Dezvoltare, Raportul Brundtland). Astfel, dezvoltarea poate genera prosperitate, dacă se regenerează resursele și se protejează mediul.

În lucrările **Comisiei Brundtland** „Our common Future”¹⁹, sustenabilitatea este definită ca „satisfacerea nevoilor de azi fără a sacrifica abilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface propriile nevoi”. Dezbaterile s-au concentrat în jurul valorii relative a cuvântului „nevoie” și asupra faptului că „nevoile” variază pe scară largă în diferite părți ale lumii, în funcție de gradul de dezvoltare.

¹⁹ comisie ONU ce a fost convocată de către Statele Unite ale Americii în 1987 pentru a examina degradarea mediului global

În orice caz, definiția **Comisiei Brundtland** a stabilit intenția esențială de compromis, în special în ceea ce privește conservarea resurselor non-regenerabile și o înțelegere mai realistă a rețelei economice ce determină utilizarea resurselor în lume. Datorită acestor baze teoretice și a originilor instituționale ale termenului, sustenabilitatea îmbrățișează următoarele opt tematici:

1. Capitalul de resurse
2. Energia încorporată
3. Comunitatea globală
4. Economia
5. Regenerabilitatea
6. Înțelepciunea tradițională
7. Schimbarea instituțională
8. Tehnologia

Atât Comisia Brundtland cât și Conferința de la Rio au subliniat necesitatea unei abordări noi față de resurse, în special a celor non-regenerabile, propunând un „produs verde național” (pentru a înlocui produsul național brut), ce va exclude resursele non-regenerabile și va oferi o valoare mai realistă altora. Acest lucru va permite de asemenea națiunilor dezvoltate și celor nedezvoltate să beneficieze de un randament echitabil al resurselor lor valoroase, mai degrabă decât forțându-le să folosească aceste resurse pentru a-și plăti datoriile.

Dezvoltarea durabilă abordează conceptul calității vieții în complexitate, sub aspect economic, social și de mediu, promovând ideea echilibrului între dezvoltarea economică, echitatea socială, utilizarea eficientă și conservarea mediului înconjurător.

Elementul cheie al dezvoltării durabile îl reprezintă reconcilierea între procesul de dezvoltare și calitatea mediului, promovarea procesului integrat de elaborare și luare a deciziilor, atât la nivel global, cât și regional, național sau local. De

asemenea, dezvoltarea durabilă depinde de distribuirea corectă a costurilor și beneficiilor dezvoltării între generații și națiuni.

Principiile majore ce caracterizează dezvoltarea durabila sunt următoarele:

- Preocuparea pentru echitate și corectitudine între țări și între generații
- Viziunea de lungă durată asupra dezvoltării
- Gândirea sistemică - interconexiunea între mediu, economie și societate

Termenul "durabilitate" provine din domeniul silviculturii, desemnând proceduri conform cărora capacitatea de producție a pădurilor și lemnul recoltat se află în echilibru, astfel încât, pe termen lung, să poată fi recoltat cât mai mult material lemnos, dar, în același timp, pădurile să nu aibă de suferit de pe urma defrișărilor. Astfel, nu trebuie să tăiem mai mulți copaci decât pot fi cultivați prin replantare.

Conceptul de dezvoltare durabila globală

Conceptul de “dezvoltare durabila” a fost legat inițial de problemele de mediu și de criza resurselor naturale, în special a celor legate de energie de la sfarsitul secolului trecut. Termenul însuși este foarte tânăr și s-a impus în vara lui [1992](#), după Conferința privind mediul și dezvoltarea, organizată de [Națiunile Unite](#) la [Rio de Janeiro](#).²⁰

Durabilitatea pleacă de la ideea că activitățile umane sunt dependente de mediul înconjurător și de resurse. [Sănătatea](#), siguranța socială și stabilitatea economică a societății sunt esențiale în definirea calității vieții.

Discuțiile prin care s-a ajuns în final la **dezvoltarea durabilă** au început la începutul anilor '70. În [1972](#), Conferința privind Mediul Ambient care a avut loc la [Stockholm](#) a pus pentru prima dată în mod serios problema deteriorării mediului înconjurător în urma activităților umane care pune în pericol însuși viitorul omenirii. În [1983](#), își începe activitatea Comisia Mondială pentru Mediu și

²⁰ Wikipedia, sursa deschisa

Dezvoltare (WCED), condusă de Gro Bruntland, după o rezoluție adoptată de [Adunarea Generală a Națiunilor Unite](#).

Doi ani mai târziu ([1985](#)), este descoperită gaura din stratul de ozon de deasupra [Antarcticii](#) și, prin Convenția de la Viena se încearcă găsirea unor soluții pentru reducerea consumului de substanțe care dăunează stratului protector de ozon care înconjoară planeta. În [1986](#), la un an după [catastrofa de la Cernobîl](#), apare așa-numitul [Raport Brundtland](#), cu titlul „Viitorul nostru comun” care dă și cea mai citată definiție a dezvoltării durabile („sustainable development”): «Dezvoltarea durabilă este cea care urmărește nevoile prezentului, fără a compromite posibilitatea generațiilor viitoare de a-și satisface nevoile lor».

Totodată, [Raportul Brundtland](#) admitea că dezvoltarea economică nu poate fi oprită, dar că strategiile trebuie schimbate astfel încât să se potrivească cu limitele ecologice oferite de mediul înconjurător și de resursele planetei. În finalul raportului, comisia susținea necesitatea organizării unei conferințe internaționale asupra dezvoltării durabile.

Astfel, în 1992, are loc la Rio de Janeiro „Summit-ul Pamântului”, la care au participat reprezentanți din aproximativ 170 de state. În urma întâlnirii, au fost adoptate mai multe convenții, referitoare la schimbările de climă (reducerea emisiilor de metan și dioxid de carbon), diversitatea biologică (conservarea speciilor) și stoparea defrișărilor masive. De asemenea, s-a stabilit un plan de susținere a dezvoltării durabile, Agenda 21.

La 10 ani de la Conferința de la Rio, în [2002](#), a avut loc, la [Johannesburg](#), **Summitul privind dezvoltarea durabilă**. Scopul general al dezvoltării globale consta în îmbunătățirea vieții omenești și în asigurarea condițiilor necesare pentru ca oamenii să se poată realiza la întregul lor potențial. Exista în prezent un consens general asupra faptului ca atingerea acestui scop global necesita realizarea următoarelor **patru obiective**:

- o dezvoltare economică sănătoasă, bazată pe transformări structurale;
- distribuirea la nivelul întregii populații a beneficiilor dezvoltării economice;
- realizarea unei guvernări eficiente, adică dezvoltarea unui sistem politic care să asigure respectarea drepturilor și libertăților oamenilor;

- implementarea unei politici economice consistente cu apărarea mediului înconjurător.

Transformarea structurală este procesul de deplasare a alocării resurselor către sistemele cu productivitate ridicată astfel încât economia să poată susține un standard de viață mai ridicat pentru întreaga populație. Guvernarea eficientă constă în activitate administrativă competentă, în garantarea respectării legilor și în asigurarea accesului cetățenilor la informațiile de interes public

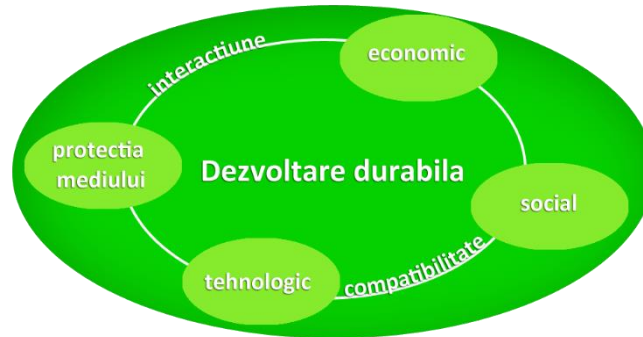
Dezvoltarea durabilă: a) îmbunătățește calitatea vieții oamenilor, în limitele funcționării sistemelor de menținere a vieții de pe planetă; b) este mai mult un proces de schimbare decât un scop în sine; c) introduce noi viziuni asupra orașelor și satelor noastre; d) trebuie să pornească de la interesele comunității locale; e) ține cont de opoziția între nevoile în creștere ale populației și limitele impuse de resursele planetei precum și de degradarea continuă a mediului afectat de poluare și de efectele schimbărilor climatice.

Dezvoltarea economică are cele mai multe dintre trăsăturile de fond care pot intra în contradicție cu dezideratele **dezvoltării durabile** (utilizarea la maximum a resurselor naturale, cu posibilitatea distrugerii lor ireversibile, riscuri de mediu, poluare, planuri de dezvoltare bazate doar pe resurse naturale neregenerabile, etc).

21

Lester R. Brown a creat în 1974 „Worldwatch Institute” și este promotorul unor serii de studii, materializate în rapoartele anuale privind progresele pe calea structurării unei societăți durabile: "Starea lumii" sau „Semne vitale”.

²¹ CARMATROX.RO, blog

Lester R. Brown atrage atenția, în lucrarea sa „Planul B2.0” asupra conflictului dintre civilizația industrială și mediul ambiant și menționează corelat aspecte precum ar fi:

- tendința de epuizare a resurselor naturale de energie, de materii prime și de hrană
- consumarea resurselor regenerabile într-un ritm superior capacității lor de regenerare
- deteriorarea fizică și poluarea unor factori vitali de mediu: apă, aer, sol.

La nivelul Uniunii Europene, dezvoltarea durabilă a devenit un obiectiv asumat, începând cu 1997, când a fost inclus în Tratatul de la Maastricht. În anul 2001 a fost adoptată **Strategia de Dezvoltare Durabilă de la Gotheborg**, careia i-a fost adăugată dimensiunea externă în 2002, la Barcelona, iar în 2006 a fost adoptată **Strategia de Dezvoltare Durabilă a Uniunii Europene**, revizuită.

Câteva etape sunt esențiale în construirea unei strategii pentru dezvoltare durabilă:

- Identificarea provocărilor specifice dezvoltării durabile
- Elaborarea unui set de măsuri drept raspuns adecvat la problemele identificate
- Stabilirea unor indicatori de evaluare
- Evaluarea și ajustarea periodică a politicilor publice (economic, mediu, social)

AXELE PRIORITARE ALE STRATEGIEI UE PENTRU DEZVOLTARE DURABILĂ

Cele 7 axe prioritare ale Strategiei Uniunii Europene pentru Dezvoltare Durabilă, revizuite în 2006, 2008 și 2020, sunt:

- 1. schimbările climatice și energia**
- 2. transportul durabil**
- 3. conservarea și managementul resurselor naturale**
- 4. consum și producție durabile**

5. sănătate publică
6. incluziune socială, demografie și migrație
7. sărăcie globală și provocările dezvoltării durabile

PACTUL VERDE EUROPEAN

În cadrul reuniunii Consiliului European din decembrie 2019, liderii UE au luat act de Comunicarea Comisiei privind Pactul verde european și au reafirmat angajamentul UE de a juca un **rol principal în combaterea la nivel mondial a schimbărilor climatice**, aprobând în cadrul concluziilor obiectivul UE de realizare a **neutralității climatice până în 2050**.

În decembrie 2020, Consiliul European și-a confirmat angajamentul față de tranziția verde a UE. Liderii UE au aprobat un nou **obiectiv obligatoriu al UE** de reducere internă netă a emisiilor de gaze cu efect de seră cu **cel puțin 55 % până în 2030** în comparație cu nivelurile din 1990, ceea ce reprezintă o creștere față de

obiectivul de reducere a emisiilor cu cel puțin 40 % până în 2030, care fusese convenit în 2014.

Liderii UE au invitat Consiliul și Parlamentul să reflecte acest nou obiectiv în propunerea de „**Lege europeană a climei**”, pe care Comisia a prezentat-o ca parte a Pactului verde

Pactul Verde European subliniază necesitatea unei **abordări holistice**, în cadrul căreia toate acțiunile și politicile UE contribuie la îndeplinirea obiectivelor Pactului verde. Comunicarea Comisiei Europene a anunțat inițiative care acoperă o serie de domenii de politică, printre care cel al climei, al mediului, al energiei, al transporturilor, al sectorului industrial, al agriculturii și al finanțării durabile, toate acestea fiind puternic interconectate.

În plus, în cadrul **Pactului verde**, toate politicile actuale care au legătură cu obiectivul atingerii neutralității climatice vor fi reexaminat și, dacă va fi necesar,

revizuite în conformitate cu nivelul sporit de ambiție în materie de climă.
(COM/2019/640 final)

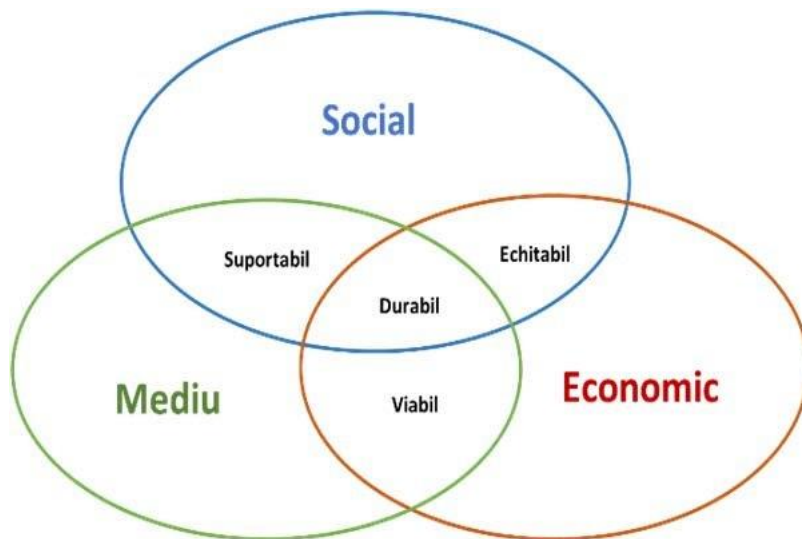
Printre acestea se numără, de exemplu, legislația existentă privind emisiile de gaze cu efect de seră, energia din surse regenerabile și eficiența energetică.

Pactul urmărește, de asemenea, să protejeze, să conserve și să consolideze capitalul natural al UE, precum și să protejeze sănătatea și bunăstarea cetățenilor împotriva riscurilor legate de mediu și a impacturilor aferente. În același timp, tranziția trebuie să fie echitabilă și favorabilă incluziunii, trebuie să pună oamenii pe primul plan și să acorde atenție regiunilor, industriilor și lucrătorilor care se vor confrunta cu cele mai mari dificultăți. Întrucât va aduce schimbări substanțiale, participarea activă a cetățenilor și încrederea acestora în tranziție sunt de o importanță capitală dacă ne dorim ca politicile să funcționeze și să fie acceptate.

Interconexiunile dimensiunilor dezvoltării durabile (Diagrama Venn)

CAP.5: Utilizarea fondurilor structurale și naționale în contextul politicii locale privind antreprenoriatul

Odată cu aderarea la Uniunea Europeană în 2007, România a avut acces la diferite surse de finanțare puse la dispoziție pentru sprijinirea procesului de eliminare a discrepanțelor dintre regiunile dezvoltate și cele mai puțin dezvoltate ale Europei. Pentru România, fondurile europene, în special cele structurale și de investiții, sunt un instrument fundamental pentru consolidarea coeziunii economice, sociale și teritoriale.

Prin cele opt programe naționale și regionale, România a primit pentru perioada 2014-2020 o alocare financiară din Fondurile Structurale și de Investiții în valoare de EUR 30.94 miliarde. Având o contribuție națională de EUR 5.63 miliarde, România a avut la dispoziție un buget total de EUR 36.47 miliarde pentru investiții

în diverse sectoare.²² În anul 2017, după 10 ani de la aderarea României la Uniunea Europeană, soldul fluxurilor financiare cu U.E. era considerat a fi „eminamente pozitiv” (Institutul European din România, 2017).

În conformitate cu datele oficiale, până la momentul anului 2017, un quantum de 41 de miliarde de Euro a fost destinat sprijinului zonelor rurale și urbane din țara noastră, în special prin intermediul fondurilor politicii de coeziune economică, socială și teritorială a U.E. și al fondurilor politicii agricole comune.

În ceea ce privește contribuția României la bugetul U.E. în perioada 2007-2017, aceasta a atins valoarea de 14 miliarde de Euro (Institutul European din România, 2017), motiv pentru care putem aprecia apartenența la U.E. ca fiind extrem de

²² <https://bankwatch.ro/>

benefică pentru România, mai ales în contextul „crizei existențiale” care a guvernat Uniunea Europeană.²³

Beneficiile aderării României la U.E. și utilizării fondurilor structurale și de coeziune sunt notabile, inclusiv în ceea ce privește creșterea numărului de locuri de muncă, anvelopa salarială și modificările structurale în economie, cu accent pe creșterea ponderii sectorului IMM, sectorul industriilor creative și sectorul IT, dar mai ales în ceea ce privește modernizarea regiunilor României, deopotrivă a zonelor urbane și rurale ale țării noastre.²⁴

²³ Discursul președintelui Jean Claude Juncker privind Starea Uniunii 2016: *Către o Europă mai bună – O Europă care protejează, capacitează și apără*, [Online] la adresa https://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-16-3043_ro.htm, 4 august 2019.

²⁴ Liviu Bogdan-CIUCA, revista Universul Juridic, ISSN 2393-3445, *Impactul fondurilor europene asupra modernizării României*,

Pentru perioada de programare (2014-2020), prioritățile la nivel național au urmarit îndeplinirea obiectivelor de creștere economică inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, convenite prin **Strategia Europa 2020** (Comisia Europeană, 2010).

În România, principalele obiective pentru 2020 au fost: creșterea ratei de ocupare a forței de muncă la 70% în rândul populației cu vârste cuprinse între 20 și 64 de ani, alocarea a 2% din PIB-ul României pentru cercetare și dezvoltare, reducerea cu 19% a emisiilor de gaze cu efect de seră față de nivelurile înregistrate în 1990, creșterea ponderii surselor de energie regenerabile până la 24%, creșterea cu 42,99% a eficienței energetice, reducerea sub 11,3% a ratei de părăsire timpurie a școlii, creșterea la peste 26,7% a ponderii absolvenților de studii superioare în rândul populației în vârstă de 30-34 de ani, reducerea cu cel puțin 580.000 de persoane a numărului persoanelor care suferă sau riscă să sufere de pe urma sărăciei și a excluziunii sociale.

În vederea îndeplinirii cu succes a acestor priorități de dezvoltare, Uniunea Europeană a pus la dispoziția României, prin intermediul politicii de coeziune economică, socială și teritorială, un buget total de 36 741 999 556 Euro, pentru perioada 2014-2020.²⁵

Principalele sectoare în care România a fost încurajată să investească în perioada 2014-2020 sunt și rămân de actualitate și pentru perioada 2021-2027: infrastructura de energie și transporturi, eficiența energetică, protecția mediului și eficiența resurselor, competitivitatea IMM-urilor, incluziunea socială, economia cu emisii reduse de carbon, crearea de locuri de muncă durabile și de calitate, schimbările climatice și prevenirea riscurilor de mediu, educația și formarea profesională, asistența tehnică, cercetarea și inovarea, administrația publică,

²⁵ Daniel BUDA, 2017, Rolul autorităților publice în dezvoltarea regională și implementarea politicii de coeziune”, *Revista Transilvană de Științe Administrative*, 2(41) / 2017, pp. 3-13.

digitalizarea sectorului public și digitalizarea IMM - tehnologia informației și a comunicării.

Politicile publice locale privind stimularea antreprenoriatului, în special, în rândul tinerilor, presupune a promova și urmări un mix dintre următoarele obiective:

1. educația tinerilor în spiritul antreprenoriatului
2. crearea de pachete de informații gratuite pentru antreprenori
3. stimularea înființării de noi IMM, în special microîntreprinderi și întreprinderi mici,
4. îmbunătățirea performanțelor economice ale IMM-urilor existente,
5. creșterea potențialului de accesare a surselor de finanțare nerambursabile
6. dezvoltarea aptitudinilor antreprenoriale ale tinerilor, în scopul implicării acestora în structuri economice private și crearea de noi firme și locuri de munca.

Suținerea antreprenoriatului prin politici publice locale este vitală oricărei economii dinamice și dezvoltării durabile a comunității locale. Programele de educație în afaceri susținute (gratuit) de mentori și investitori determină succesul real pe termen lung al startup-urilor tinerilor - aceștia se identifică mai ușor cu modele de succes și înțeleg structura unei afaceri de succes pornind de la exemple reale.

Pentru a completa lista de informații pe care le detinem, în legătură cu activitatea și calitățile care impulsionează inițiativa și rezultatele antreprenorilor, s-au întreprins numeroase studii socio-economice. Concluzia comună a acestora a fost că toți antreprenorii de succes prezentau următoarele calități: motivația “de a face”, viziune, controlul interior, capacitatea de planificare, capacitatea de asumare a riscurilor, inovația, folosirea feedback-ului, flexibilitate în luarea deciziilor, independența în gândire și acțiune.

În viziunea reprezentanților școlii behavioriste, cea care acordă cea mai mare atenție elementelor ce caracterizează antreprenorii, principalele aspecte care le

93

sunt specifice sunt acelea de: *inovatori, lideri, asumatori de riscuri, independenți, creatori, tenaci, energici, originali, optimiști, orientați spre rezultate, flexibili, materialişti*, însă un progres remarcabil în ceea ce privește abordarea conținutului muncii și a caracteristicilor antreprenorului realizează Jacques Fillon. În unul dintre ultimele sale studii acesta realizează o abordare integratoare deosebit de interesantă și utilă a activităților și caracteristicilor specifice antreprenorilor.

Politicile publice (atat cele nationale cat si cele locale) pot avea deopotriva influențe pozitive sau negative asupra tinerilor antreprenori și demersurilor acestora.

Vom enumera câteva dintre influențele pozitive și negative, lista rămâne deschisă²⁶:

Influențe pozitive:

a. Influențele pozitive ale factorilor de natură legislativ-normativă: - crearea unui cadru normal de desfășurare a activităților întreprinderilor mici și mijlocii, acordarea de beneficii pentru a stimula extinderea mediului antreprenorial, consultanța gratuită în domeniul juridic și contabil, cursuri de perfecționare, organizarea de evenimente special adresate comunității antreprenoriale, înlesnirea

²⁶ Deakins, D.; Freel, M. S. (2009). „Entrepreneurial activity, the economy and the importance of small firms”. *Entrepreneurship and small firms*. McGraw-Hill Education. [ISBN 978-0-07-712162-4](https://doi.org/10.1017/9780077121624)

unei comunicări facile cu autoritățile statului român și accesul la fonduri europene²⁷.

b. Factorii sociali pot aduce mediului antreprenorial următoarele beneficii: - putere creativă și diferențiere în fața concurenților, “fața umană” a unei companii, contracte avantajoase pe termen lung, pot reprezenta subiecte de negociere în privința obținerii anumitor facilități de la statul român.

c. Factorii de ordin financiar: - contribuie în mod semnificativ la creșterea lichidităților unei companii, dezvoltarea pe termen lung, bugetul de promovare a produselor/serviciilor oferite și la o îmbunătățire continuă în relația cu clienții,

²⁷ Duening, Thomas N.; Hisrich, Robert A.; Lechter, Michael A. (21 octombrie 2009). *Technology Entrepreneurship: Creating, Capturing, and Protecting Value*. Academic Press. [ISBN 978-0-08-092288-1](https://doi.org/10.1007/978-0-08-092288-1).

atunci când se referă preponderent la atragerea de fonduri prin diferite modalități²⁸.

Factorii de ordin financiar reprezintă principalul suport pentru dezvoltarea companiei și un fond bine gestionat crește viteza de rotație a capitalului.

d. Factorii tehnologici: - îmbracă activitatea antreprenorială și îmbunătățește serviciile oferite, susțin evoluția și competitivitatea mediului antreprenorial.

Influențe negative:

a. Factorii de natură legislativ-normativă: - aplicarea legilor constituie unul dintre cele mai dese motive de dispută între antreprenor și statul român, multe articole de lege suferă prin lipsa analizei de impact sau a concordanței dintre nevoile mediului antreprenorial și ceea ce oferă. Deși au existat inițiative din partea

²⁸ Foo, M.D. (2011). „Emotions and entrepreneurial opportunity evaluation”. *Entrepreneurship Theory and Practice*. 375–393.:[10.1111/j.1540-6520.2009.00357](https://doi.org/10.1111/j.1540-6520.2009.00357).

statului pentru simplificarea procedurilor de înființare a unei firme, procesul este încă destul de anevoios.

b. Factorii sociali: - sunt cei care reclamă cea mai mare atenție din partea antreprenorilor. Din cauza caracterului subiectiv necesită resurse de motivare, perfecționare continuă și monitorizare.

Influențele negative pot fi evitate de antreprenori încă de la început, prin elaborarea unui plan de afaceri adecvat: numărul optim de oameni de care firma va avea nevoie, un plan salarial care să nu aibă consecințe negative asupra cash-flow-ului companiei, sarcini bine trasate și evaluare neîntreruptă la un anumit interval de timp. Astfel, pentru o companie care a înregistrat o creștere a

numărului de salariați peste media admisă, va fi destul de complicat să-și urmeze planurile de dezvoltare în perioade economice de regres²⁹.

Este factorul cel mai sensibil la schimbările mediului antreprenorial și se formează într-un timp îndelungat. De multe ori, cel puțin în cazul companiilor care activează în zona serviciilor, factorul uman este determinant în stabilirea nivelului de calitate pentru produsele oferite.

c. *Factorii de ordin financiar:* - constituie punctul de atracție în mediul antreprenorial. În raport cu legile în vigoare, atrag impozite mai mari, cereri nejustificate de sponsorizări (mai bine: cereri de sponsorizare nejustificate), pretenții salariale. Cererea pentru un credit mai mare decât este capabilă

²⁹ Miller, K. (2005). *Communication theories: perspectives, processes, and contexts (ed. 2nd)*. New York, NY: McGraw-Hill.

structura financiară a companiei să susțină, va amplifica lipsa de lichiditate și nu și va arăta eficiența.

d. Factori tehnologici: - sunt condiționați de pregătirea antreprenorilor, de bugetul alocat, de aceștia pentru modernizare și re tehnologizare și de modul cum angajații vor ști să profite de investiția făcută. Sunt factorii cu cel mai înalt grad de perisabilitate, și din acest motiv întâmpină dificultăți din partea antreprenorului asupra luării unei decizii ferme de extindere sau modernizare a activității³⁰.

³⁰ Alvarez, Sharon A.; Busenitz, Lowell W. (1 decembrie 2001). „The entrepreneurship of resource-based theory”. *Journal of Management* (în engleză). 755–775. doi:[10.1177/014920630102700609](https://doi.org/10.1177/014920630102700609). ISSN 0149-2063

CAP.6: Identificarea oportunităților de afaceri pe plan local și importanța strategiei de dezvoltare locală în atragerea de investiții pe plan local

Conform Viziunii și obiectivelor strategice formulate în Strategia de dezvoltare a Județului Ilfov „Orizont 2020”,³¹ accentul se pune atât pe familie, în special, pe familiile tinere cât și pe antreprenoriat, după cum urmează:

-Destins pentru familie: *“Ilfov va fi un județ tânăr, oferind un stil de viață armonios și prosper pentru familii, aproape de oportunități și beneficiind de servicii publice competitive”.*

-Efervescent pentru afaceri: *“Ilfov va reprezenta un mediu catalizator pentru investitori și întreprinzători, oferind o înaltă conectivitate și excelente servicii și infrastructură de sprijin pentru afaceri”.*

³¹ https://cjlfov.ro/wp-content/uploads/Strategia_de_dezvoltare_Jud.IF_2020-2030/Strategia-de-Dezvoltare-a-Judetului-Ilfov-2020-2030_-versiune-aprobata.pdf

Conform Strategiei, nevoile oamenilor de afaceri/reprezentanți ai companiilor private și vizitatori pot fi grupate în următoarele categorii:

- Forță de muncă calificată - disponibilitatea resursei umane, nivelul de educație și de calificare al acesteia
- Terenuri, spații de birouri și infrastructură de bază, informații asupra pieței imobiliare, terenuri industriale dezafectate/terenuri neexploatate
- Conectivitate - infrastructură locală și regională bine dezvoltată pentru a facilita navetismul și accesul la piețe (rețea de autostrăzi modernizată, o infrastructură aeroportuară, feroviară și navală în bună stare, precum și disponibilitatea unei infrastructuri TIC)
- Bună guvernare și o administrație eficace și eficientă, care să ofere servicii publice de calitate, regulamente clare și autorizații de construcție eliberate în timp util, politici fiscale adecvate
- Calitatea vieții - mediu curat, spații publice atractive, aranjament urban calitativ, clădiri cu un aspect elegant, o viață culturală înfloritoare, oportunități de divertisment etc.

Printre obiectivele specifice ale Strategiei, se enumera:

OS1. Susținerea unei dezvoltări economice durabile și a antreprenoriatului în vederea creării de locuri de muncă

OS2. Dezvoltarea capitalului uman în vederea îmbunătățirii ofertei de forță de muncă prin asigurarea accesului cetățenilor la servicii publice de educație, sănătate și asistență socială

OS3. Îmbunătățirea infrastructurii de bază pentru locuire și pentru dezvoltarea de activități economice

OS5. Îmbunătățirea conectivității teritoriale

OS6. Întărirea capacității administrative pentru bună guvernare, servicii publice de calitate și cooperare metropolitană

OT7. Promovarea incluziunii sociale, a egalității de șanse și a diversității

Prin urmare, Consiliul Județean Ilfov, cu susținerea UAT-urilor din județ, va avea un rol dominant în înființarea și operarea firmelor, acces către piețe de desfacere, realizarea de programe de formare personalizate etc, prin următoarele programe/direcții de acțiune pentru fiecare din politica propusă:

✚ *Sprijinirea IMM-urilor din sectoarele cu valoare adăugată ridicată și încurajarea antreprenoriatului*

- Furnizarea de servicii de informare, formare și consiliere antreprenorială
- Susținerea transferului tehnologic și al transferului de cunoaștere
- Promovarea antreprenoriatului bazat pe utilizarea tehnologiilor inovatoare

✚ *Valorificarea în scop economic a resurselor turistice și dezvoltarea infrastructurii suport pentru acest sector*

- Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor suport pentru activități de turism
- Promovarea județului ca destinație turistică
- Promovarea acțiunilor mixte, sportive și turistice, cu precădere a cicloturismului

Creșterea competitivității sectorului agro-alimentar prin investiții în tehnologii inovatoare

- Dezvoltarea infrastructurii suport pentru sectorul agro-alimentar (producție, procesare, comercializare, promovare)
- Sprijinirea producătorilor locali, cu accent pe agricultura ecologică
- Dezvoltarea centrelor en-gros și a piețelor agro-alimentare locale

Tabel 12. Indicatori de rezultat la nivelul programelor

POLITICI	PROGRAME/DIRECȚII DE DEZVOLTARE	Indicator de rezultat	UM	Valoarea țintă pentru anul 2030+3
1.1. Dezvoltarea infrastructurii de afaceri și inovare	1.1.1. Înființarea de parcuri industriale și logistice	Firme localizate	Nr	25
		Locuri de muncă nou create	Nr	1.000
		Grad de ocupare a spațiilor disponibile	%	100
	1.1.2. Dezvoltarea infrastructurii de cercetare-inovare și transfer tehnologic (parcuri științifice, parcuri științifice și tehnologice, centre de transfer tehnologic)	Firme localizate	Nr	30
		Locuri de muncă nou create în cercetare-inovare	Nr	1.000
		Grad de ocupare a spațiilor disponibile	%	70
	1.1.3. Dezvoltarea structurilor de sprijinire a afacerilor (clustere, centre de afaceri, incubatoare de afaceri)	Firme nou înființate/transferate	Nr	50
		Locuri de muncă nou create	Nr	500
	1.1.4. Promovarea județului ca destinație de investiții	Firme localizate	Nr	20
	1.2. Sprijinirea IMM-urilor din sectoarele cu valoare adăugată ridicată și încurajarea antreprenoriatului	1.2.1. Furnizarea de servicii de informare, formare și consiliere antreprenorială	Antreprenori consiliați	Nr.
1.2.2. Susținerea transferului tehnologic și al transferului de cunoaștere		Contracte semnate universități-industrie	Nr.	10
1.2.3. Promovarea antreprenoriatului bazat pe utilizarea tehnologiilor inovatoare		Firme înființate	Nr.	100
1.3. Valorificarea în scop economic a resurselor turistice și dezvoltarea	1.3.1. Dezvoltarea infrastructurii și serviciilor suport pentru activități de turism	Vizitatori	Nr/an	100.000
		Rata anuală de creștere a încasărilor la buget din sectorul de turism	%	10

Pe lângă beneficiile și facilitățile oferite antreprenoriatului, în special, pentru tinerii antreprenori (inclusiv familii) se au în vedere multiple proiecte pentru dezvoltarea infrastructurii, protejarea mediului înconjurător, dezvoltarea domeniului social, educațional, etc. toate acestea fiind oportunități pentru tinerii ce sunt stabiliți dar și pentru cei care doresc să se stabilească în Județul Ilfov.

Principalele facilități în atragerea de investiții pe plan local:

- ❖ Terenuri libere de sarcini (intravilan și extravilan)
- ❖ Resurse naturale care pot fi exploatate
- ❖ Accesul la rețeaua de căi ferate (distanța până la cea mai apropiată stație sau haltă CFR)
- ❖ Accesul la rețeaua de autostrazi, drumuri naționale, județene, comunale, forestiere
- ❖ Rețeaua de alimentare cu apă potabilă

- ❖ Rețeaua de canalizare în sistem propriu
- ❖ Rețeaua de comunicații (telefon, Internet broadband, cablu TV)
- ❖ Facilități fiscale (privind impozite și taxe locale)
- ❖ Forța de muncă calificată și necalificată
- ❖ Proiecte pentru dezvoltarea mediului de afaceri (parcuri industriale, clustere de cercetare și inovare, incubatoare de afaceri, etc.)
- ❖ Infrastructura de sănătate (spital, policlinică, clinică)
- ❖ Infrastructura educațională (școala, liceu, colegiu etc)
- ❖ Parcuri și grădini - spații verzi și baze sportive
- ❖ Infrastructura comercială (piață, supermarket, hipermarket, mall etc)

CAP.7: Surse de finanțare din fonduri europene pentru antreprenori și tinerele familii de antreprenori, perioada 2021-2027.

Priorități ale Uniunii Europene:

- ❖ **Pactul verde european** este strategia Uniunii Europene pentru a ajunge la o economie durabilă. Planul creionează investițiile necesare și instrumentele de finanțare disponibile cu scopul de a stimula utilizarea eficientă a resurselor prin trecerea la o economie circulară și de a reduce poluarea.
- ❖ **Programul Noua Generație EU** este un instrument european de redresare, ca răspuns la pandemia Covid-19 și efectele sale asupra economiei, incluzând subvenții și împrumuturi ce au în vizor redresarea sustenabilă, echilibrată, favorabilă incluziunii și echitabilă pentru toate statele membre

- ❖ **Programul InvestEU** are scopul de a mobiliza mai eficient investițiile publice și private garantate de către bugetul UE prin sprijinirea de proiecte în patru domenii majore de intervenție: 1. Infrastructură sustenabilă. 2. Cercetare, inovare, digitalizare. 3. IMM-uri și facilitarea accesului la finanțare a companiilor mici și mijlocii. 4. Investiții sociale.
- ❖ **Strategia industrială europeană** include o serie de inițiative ce contribuie la susținerea și menținerea competitivității industriei europene la nivel global, precum și a unor condiții de concurență echitabile în cadrul UE, asigurarea neutralității climatice a Europei până în 2050 și conturarea viitorului digital al Europei.
- ❖ **Reglementările privind piața internă** includ o serie de inițiative ce contribuie la susținerea și menținerea competitivității IMM-urilor la nivel European

În perioada 2014-2020, Principalele surse de finanțare pentru antreprenori și IMM-uri au fost fondurile europene³², la care se adaugă finanțările naționale. Astfel, principala sursă de finanțare în România a fost reprezentată de **Fondurile Europene Structurale și de Investiții (Fondurile ESI)** care au drept scop principal implementarea **Politicii de Coeziune economică și socială**. Acestea sunt gestionate în comun de Comisia Europeană și de Statele Membre ale UE. Scopul alocării fondurilor: mai multe locuri de muncă, o economie europeană solidă, un mediu sănătos și curat, creșterea calitatii vieții.

Fondurile ESI se concentrează în principal pe 5 domenii prioritare:

1. cercetare și inovare
2. tehnologiile digitale
3. sprijin pentru economia cu emisii scăzute de dioxid de carbon
4. gestionarea durabilă a resurselor naturale

³² unele dintre proiectele finanțate în această perioadă sunt încă în curs de implementare, până în 2023

5. Întreprinderile mici și mijlocii (IMM) Fondurile ESI cuprind 5 tipuri de fonduri, în funcție de prioritățile de dezvoltare:

1. Fondul European de Dezvoltare Regională (FEDR)³³ FEDR promovează dezvoltarea echilibrată a UE și are în vedere reducerea decalajelor dintre gradul de dezvoltare a regiunilor comunității europene și finanțează investițiile din următoarele domenii de activitate: infrastructură, digitalizare, precum și

- ❖ eficiența energetică și regenerabilă
- ❖ cercetarea și inovarea
- ❖ dezvoltarea urbană durabilă

³³ http://ec.europa.eu/regional_policy/ro/funding/erdf/

2. Fondul Social European (FSE)

Fondul Social European³⁴ susține investițiile în capitalul uman al Europei (resurse umane) și sprijină crearea de locuri de muncă, precum și asigurarea unor oportunități profesionale echitabile pentru toți cetățenii europeni. FSE sprijină proiectele legate de ocuparea forței de muncă în toată Europa și investește în formarea și ocuparea capitalului uman al UE, inclusiv tineri și persoane aflate în căutarea unui loc de muncă.

3. Fondul de Coeziune (FC)

Fondul de Coeziune³⁵ are scopul de a consolida coeziunea economică, socială și teritorială a Uniunii Europene și finanțează investiții în următoarele domenii de activitate:

³⁴ <http://ec.europa.eu/esf/home.jsp?langId=ro>

³⁵ http://ec.europa.eu/regional_policy/ro/funding/cohesion-fund/

- ❖ infrastructură de mediu
- ❖ energie și transporturi
- ❖ utilizarea de resurse regenerabile
- ❖ dezvoltarea transportului feroviar
- ❖ dezvoltarea transportului public

4. Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR)

FEADR³⁶ finanțează investițiile care au drept scop dezvoltarea rurală. Acestea pot fi:

- ❖ dezvoltarea culturilor agricole
- ❖ achiziția de utilaje și echipamente pentru eficientizarea proceselor agricole
- ❖ dezvoltarea de afaceri non-agricole în mediul rural

³⁶ http://ec.europa.eu/agriculture/rural-development-2014-2020/index_ro.htm

5. Fondul European pentru Pescuit și Afaceri Maritime (FEPAM) FEPAM³⁷ este fondul destinat investițiilor în domeniul pescuitului și al afacerilor maritime. Mai exact, FEPAM sprijină cooperativele de pescuit și pescarii în procesul de tranziție către un pescuit sustenabil și finanțează proiecte pentru crearea de noi locuri de muncă și de îmbunătățire a calității vieții.

Pentru perioada 2021-2017, principalele programe de finanțare cu adresabilitate IMM și tineri antreprenori (inclusiv, familii tinere de antreprenori) sunt reprezentate de Programul Operațional Regional (fost POR 2014-2020 în prezent denumit PR, cu priorități și alocări financiare diferite pentru fiecare Regiune de Dezvoltare) și Planul Național pentru Reconstrucție și Reziliență (PNRR), cu aplicabilitate la nivel național.

³⁷ http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/emff/index_ro.htm

Pentru fiecare regiune de dezvoltare a României sunt elaborate și aprobate sau în curs de aprobare de către CE Programele Operaționale Regionale (8 programe) - care au drept obiectiv general stimularea creșterii economice inteligente, durabile și echilibrate.

Microîntreprinderile și firmele mici și mijlocii vor avea la dispoziție finanțări de peste 300 de milioane de euro pentru investiții, în regiunea de dezvoltare București-Ilfov, prin 10 apeluri de proiecte care urmează să se deschidă în 2023 și 2024, în cadrul Programului Regional B-IF 2021-2027, susținut și cu fonduri europene.

Calendar orientativ lansare apeluri de proiecte Programul Regional București-Ilfov 2021-2027 pentru microintreprinderi și IMM-uri - în cadrul carora pot fi familii tinere de antreprenori acționari și angajați³⁸ - Informații preluate de pe site-ul Agenției pentru Dezvoltare Regională București Ilfov.

Denumire apel de finanțare	Buget total apel (euro)	Din care buget FEDR apel (euro)	Data estimată lansare consultare publică	Data estimată deschidere apel in MY SMIS
Sprrijin pentru dezvoltarea unui model conceptual inovativ - Proof of Concept	5.000.000	2.000.000	Septembrie 2023	Decembrie 2023
Sprrijin pentru	60.000.000	24.000.000	Octombrie	ianuarie 2024

³⁸ <https://www.adrbi.ro/>

dezvoltarea de produse / procese noi sau semnificativ îmbunătățite			2023	
Sprijin pentru clusterelor de inovare în beneficiul IMM, inclusiv prin stimularea de colaborării interregionale și internaționale.	10.000.000	4.000.000	Octombrie 2023	Ianuarie 2024
Sprijin pentru atingerea unei intensități digitale ridicate în IMM	10.000.000	4.000.000	Iunie 2023	Septembrie 2023
Sprijin pentru transformarea digitală avansată a IMM	35.000.000	14.000.000	Iulie 2023	Octombrie 2023

Sprijin pentru creșterea durabilă și modernizarea tehnologică a microîntreprinderilor	75.255.447,5	30.102.179	Iulie 2023	Octombrie 2023
Dezvoltarea competențelor în cadrul IMM pentru inovare, modernizare tehnologică, tranziție industrială, economie circulară etc.	2.500.000	1.000.000	Noiembrie 2023	Februarie 2024

Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE) contribuie decisiv la sprijinirea IMM-urilor în perioada 2021-2027, având în vedere că o pondere de circa 99% dintre IMM-urile din România au capital autohton.

Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, care se restructurează la începutul anului 2023, sprijină antreprenorii și IMM-urile prin instrumente de finanțare pentru susținerea afacerilor, Planul Național de Redresare și Reziliență include un capitol dedicat în exclusivitate instrumentelor financiare și un buget generos, de 1,2 miliarde de euro, pentru instrumentele financiare. Ca urmare a publicării în Monitorul Oficial al României nr.1192/12.XII.2022 a Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 170 din 8 decembrie 2022, Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene va îndeplini funcția de autoritate de management pentru Programul operațional „Dezvoltarea capacității administrative” , Programul operațional „Capacitate administrativă” și pentru Programul operațional regional, aferente perioadelor de programare 2007-2013 și 2014-2020. De asemenea, MIPE va asigura coordonarea programelor regionale aferente perioadei 2021-2027.

În perioada 2021-2027, Prin **Politica de Coeziune** se finanțează **granturile pentru capital de lucru**, pe de o parte, și pe de alta parte **granturile pentru investiții**, acestea din urmă includ și o componentă de cofinanțare reprezentând contribuția

Beneficiarului (în general reprezentând 10% din valoarea totală a proiectului, pentru IMM-uri).

Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE) are rolul de a intermedia accesul la fondurile europene nerambursabile. Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene lucrează, împreună cu o echipă constituită prin decizie a Prim-Ministrului, la simplificarea accesului la fondurile europene nerambursabile.

Pentru a intermedia accesul cetățenilor români³⁹ la bani europeni nerambursabili, Autoritățile de Management, elaborează Ghiduri ale Solicitantului și, în baza acestora, lansează apeluri de proiecte. De la lansarea apelului de proiect și până la închiderea lui, persoanele interesate de fonduri europene pot depune proiecte elaborate în baza Ghidului Solicitantului.

³⁹ [Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene \(gov.ro\)](http://www.gov.ro)

După această etapă, proiectele sunt evaluate, iar cele care întrunesc punctajul corespunzător vor fi și implementate. De asemenea pentru informații actualizate, aferente programelor operaționale poate fi consultat site-ul MIPE, secțiunea dedicată fiecărui apel.

Principii orizontale: egalitatea de șanse, egalitate de gen, nediscriminare, dezvoltare durabilă s.a. Respectarea cadrului legal este obligatorie pentru orice solicitant sau beneficiar de finanțare din fondurile UE. Cerințele minime privind integrarea principiilor orizontale în cadrul proiectelor se referă la facilitarea tuturor condițiilor care să conducă la respectarea principiilor prevăzute în **Pilonul european al drepturilor sociale**⁴⁰.

RESURSE WEB privind SURSELE DE FINANȚARE LA NIVEL NAȚIONAL - PLATFORMA MINISTERULUI INVESTIȚIILOR SI PROIECTELOR EUROPENE

⁴⁰ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobsgrowth-and-investment/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_ro

Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE) a lansat o platformă online⁴¹ (<https://oportunitati-ue.gov.ro/>), un punct unic de acces care integrează informații privind fonduri din mai multe surse de finanțare (programele naționale, operaționale, comunitare etc.), fiind atât interfața între mediul instituțional și beneficiari, cât și un instrument principal la nivelul României în ceea ce privește identificarea de parteneri, incluzând prezentarea exemplurilor de bune practici în accesarea finanțărilor disponibile.

Prin intermediul platformei care este actualizată periodic, Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene reprezintă o punte de legătură și de contact permanent cu potențialii beneficiari ai surselor de finanțare comunitare, direcționându-i către Punctele Naționale de Contact/Punctele Focale, Agențiile Naționale responsabile, Autoritățile de Management aferente domeniului de interes al solicitantului de

⁴¹ <https://oportunitati-ue.gov.ro/>

fonduri europene, sau Direcțiile Generale ale Comisiei și/sau Agențiile Executive responsabile, dacă este cazul.

Platforma Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene integrează informații consistente pentru toți potențialii beneficiari, atât din mediul privat, cât și public, precum și din mediul academic și de cercetare, în vederea creșterii vizibilității surselor de finanțare europeană și a eficientizării canalelor de comunicare dintre autoritățile care gestionează aceste finanțări și cei cărora le sunt destinate.

Programele operationale⁴² stabilesc strategii pentru contribuția la obiectivele de politică și pentru comunicarea rezultatelor, unde fiecare prioritate corespunde unui obiectiv de politică unic, obiectivului specific FTJ sau asistenței tehnice. O prioritate care corespunde unui obiectiv de politică poate viza unul sau mai multe obiective specifice. În cadrul unui program se regăsesc informații cu privire la principalele provocări adresate (disparități și inegalități economice, sociale și

⁴² [Programe operationale - Oportunitati financare UE \(gov.ro\)](http://www.gov.ro)

teritoriale, disfuncționalitățile pieței, nevoile de investiții și sinergiile și complementaritățile cu alte forme de sprijin etc.), justificarea obiectivelor de politică selectate, tipurile de acțiuni și contribuția lor preconizată, indicatorii de realizare, cu obiectivele de etapă și țintele corespunzătoare, planul de finanțare, strategia de comunicare și pentru asigurarea vizibilității programului ș.a. În cadrul obiectivului de cooperare teritorială europeană, sunt elaborate programe de cooperare transfrontalieră externă. Statele membre transmit programele spre aprobare Comisiei Europene, care le evaluează din punct al conformității lor cu Regulamentul privind dispozițiile comune și cu regulamentele specifice fiecărui fond, inclusiv din punct de vedere al coerenței cu Acordul de Parteneriat.

În evaluarea sa, Comisia ia în considerare, în special, recomandările relevante specifice fiecărei țări, provocările relevante identificate în Planul Național integrat privind energia și clima, principiile Pilonului European al Drepturilor Sociale, precum și modul în care acestea sunt abordate.

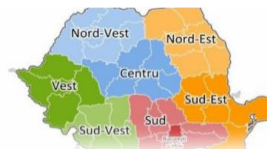

Programul Transport

Programul Sănătate

Programe Regionale

Programul Creștere Inteligentă,
Digitalizare și Instrumente Financiare

Programul Dezvoltare Durabilă

Programul Educație și Ocupare

Programul Tranziție Justă

Programul Incluziune și
Demnitate Socială

Platforma MIPE include si Programe gestionate direct de catre Comisia Europeana

Programele comunitare sunt programe finanțate și gestionate direct de către Comisia Europeană și au ca scop punerea în aplicare a politicilor UE. Propunerile

de proiecte sunt supuse spre aprobare direct Comisiei Europene, fără intervenția instituțiilor statului membru. Propunerile de proiecte depuse concurează cu cele din toate statele membre, iar proiectele ce vor fi finanțate sunt selectate după o evaluare comparativă. Manualul de utilizare al acestor programe poate fi consultat⁴³ utilizând resursele digitale puse la dispoziție de către Comisia Europeană sau prin audiențe la Delegația CE în România. Programe gestionate direct de către Comisia Europeană⁴⁴

⁴³ https://oportunitati-ue.gov.ro/wp-content/uploads/2021/06/Manualul-de-utilizare-EU-FUNDING-TENDERS_en.pdf

⁴⁴ [Programe gestionate direct de Comisia Europeană - Oportunitati financare UE \(gov.ro\)](#)

➤ Programul Antifraudă

➤ Mecanismul pentru Interconectarea Europei

➤ Cetățeni, Egalitate, Drepturi și Valori

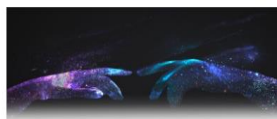
➤ Programul Spațial

➤ Corpul European de Solidaritate

➤ Creative Europe

➤ Programul Europa Digitală

➤ Programul Erasmus

➤ Programul Euratom

➤ Programul EU4Health

➤ Programul Justice

➤ Fondul European de Apărare

➤ Programul Pericles IV

➤ Programul Horizon Europe

➤ Programul Piața Unică

➤ Programul Life

PROGRAME CARE SPRIJINĂ DIGITALIZAREA

- **EUROPA DIGITALĂ** - care susține finanțarea îmbunătățirii eficienței și calității serviciilor în domenii de interes public precum justiție, sănătate, protecția consumatorului, administrațiile publice și sprijinirea IMM în adaptarea la schimbările digitale;
- **CEF Digital** - care susține dezvoltarea capacităților și a infrastructurii digitale la scară largă în tehnica de calcul de înaltă performanță, inteligența artificială, securitatea cibernetică și competențele digitale avansate;
- **HORIZON EUROPE** - care sprijină cercetarea, dezvoltarea tehnologică, prezentarea în scop demonstrativ, testarea proiectelor pilot, validarea conceptului, încercării și inovării, inclusiv activitățile de aplicare în practică înainte de comercializare a tehnologiilor digitale inovatoare;
- **Invest EU** - sprijin prin intermediul finanțării bazate pe piață, inclusiv pentru realizarea politicilor incluse în acest program;
- **ERASMUS** - dezvoltarea și dobândirea competențelor digitale avansate.

Complementar programelor operationale si programelor gestionate direct de catre Comisia Europeana, digitalizarea IMM este sprijinită și prin Planul Național de Redresare și Reziliență al României (PNRR), care a lansat recent un apel de proiecte dedicat digitalizarii IMM pentru anul 2023, avand trei praguri de finantare: 30.000 euro pentru micro-întreprinderi, 50.000 euro pentru întreprinderile mici si pana la 100.000 euro pentru întreprinderile mijlocii.

Planul Național de Redresare și Reziliență al României (PNRR)

Planul Național de Redresare și Reziliență al României (PNRR) reprezintă documentul strategic care fundamentează prioritățile de reformă și domeniile de investiții, pentru aplicarea Mecanismului European de redresare și reziliență.

În contextul crizei provocate de COVID-19 si efectelor sale asupra economiilor Statelor Membre, Comisia Europeană a instituit un Mecanism de redresare și

reziliență, pentru a furniza un sprijin financiar eficace și semnificativ menit să accelereze implementarea reformelor sustenabile și a investițiilor publice conexe în statele membre.

Obiectivul general al PNRR este dezvoltarea României, prin realizarea unor programe și proiecte prioritare, care să sprijine reziliența, nivelul de pregătire pentru situații de criză, capacitatea de adaptare și potențialul de creștere, prin reforme majore și investiții cheie - cu fonduri alocate pentru România în cadrul Mecanismului European de redresare și reziliență.

Alocarea totală pentru îndeplinirea obiectivelor PNRR este de 29,2 miliarde euro, dintre care peste jumătate reprezintă granturi (imprumut nerambursabil) iar restul împrumuturi cu dobândă preferențială, în cadrul următoarelor componente⁴⁵:

❖ [Componenta 1 - Managementul apei](#)

⁴⁵ [Planul Național de Redresare și Reziliență - Fonduri Structurale \(fonduri-structurale.ro\)](#)

- ❖ Componenta 2 - Păduri și protecția biodiversității
- ❖ Componenta 3 - Managementul deșeurilor
- ❖ Componenta 4 - Transport sustenabil
- ❖ Componenta 5 - Valul renovării
- ❖ Componenta 6 - Energie
- ❖ Componenta 7 - Transformare digitală
- ❖ Componenta 8 - Reforma fiscală și reforma sistemului de pensii
- ❖ Componenta 9 - Sprijin pentru sectorul privat, cercetare, dezvoltare, inovare
- ❖ Componenta 10 - Fondul Local
- ❖ Componenta 11 - Turism și cultură
- ❖ Componenta 12 - Sănătate
- ❖ Componenta 13 - Reforme sociale
- ❖ Componenta 14 - Buna guvernanță
- ❖ Componenta 15 - Educație

Calendarul lansarilor apelurilor de proiecte în cadrul diverselor componente ale PNRR este publicat periodic, atât pe site-ul Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene care integrează informațiile, cât și pe alte site-uri, spre exemplu StartupCafe⁴⁶ (idei de afaceri, antreprenori, taxe, tech, finanțări, anunțuri proiecte europene) sau Fonduri Structurale⁴⁷ (stiri zilnice și săptămânale, finanțări, programe operaționale, antreprenoriat&impact, alte finanțări, obținere finanțări). StartupCafe.ro este un site dedicat antreprenorilor, cu stiri, informații utile și idei de afaceri, ultimele stiri despre finanțări, fonduri europene, ghiduri și tutoriale pentru antreprenori și startup-uri.

În tabelul de mai jos putem observa calendarul finanțărilor PNRR active din perioada Decembrie 2022 - Iunie 2023⁴⁸.

⁴⁶ [StartupCafe.ro - Site-ul antreprenorilor bine informați](https://www.startupcafe.ro)

⁴⁷ [Fonduri Structurale \(fonduri-structurale.ro\)](https://www.fonduri-structurale.ro)

⁴⁸ [Fonduri Structurale \(fonduri-structurale.ro\)](https://www.fonduri-structurale.ro)

EXEMPLU APEL PNRR ACTIV: APELUL PNRR PROIECTE DIGITALIZARE ADRESATE IMM

Apelul PNRR DIGITALIZARE IMM încurajază dezvoltarea unor proiecte/aplicații pentru Digitalizarea IMM - ajutorul de minimis fiind de până în 50.000 euro pentru firma mica IMM sau până în 100.000 euro pentru firma mijlocie, cu o cofinanțare de 10%. Această aplicație presupune **realizarea în prealabil a unui PROIECT intern DE DIGITALIZARE** a companiei (pornind de la analiza nevoilor, ce avem și ce ne mai trebuie - echipamente și servicii IT), care va face parte din PLANUL DE AFACERI bazat pe Digitalizare.

În baza proiectului de digitalizare se calculează punctajul care poate fi obținut - indicatorii principali sunt **rata activelor de digitalizare și inovare, Impactul proiectului de digitalizare asupra activității operaționale a companiei, impactul proiectului de digitalizare asupra rentabilității activității companiei, apartenența la anumite domenii considerate prioritare ale**

economiei (industrie alimentară; - industrie prelucrătoare; - industrie auto; - construcții; - transport și distribuție; - producție; - servicii adresate populației) și apartenența codului CAEN la soldul negativ al balanței comerciale a României, care constituie un avantaj.

Ghidul PNRR INSTRUMENT DE GRANT DE PÂNĂ LA 100.000 EURO PE ÎNTREPRINDERE CARE SĂ SPRIJINE IMM-URILE ÎN ADOPTAREA TEHNOLOGIILOR DIGITALE introduce elemente specifice:

Activități și acțiuni privind adoptarea tehnologiilor digitale - sunt permise:

1. achiziții de hardware TIC;
2. achiziții de echipamente pentru automatizări și robotică destinate fluxurilor tehnologice, integrate cu soluții digitale;

3. dezvoltarea și/sau adaptarea aplicațiilor software/licențelor, inclusiv soluțiile de automatizare software de tip RPA, respectiv Robotic Process Automation;
4. achiziții de tehnologii blockchain;
5. achiziții de sisteme de inteligență artificială, machine learning, augmented reality, virtual reality;
6. achiziționare website de prezentare;
7. achiziția de servicii de tip cloud și IoT;
8. instruirea personalului care va utiliza echipamentele TIC;
9. consultanță/analiză pentru identificarea soluțiilor tehnice de care au nevoie IMM-urile

Coduri CAEN excluse de la finantare - NEELIGIBILE

- 5829 - Activități de editare a altor produse software;

- 6201 - Activități de realizare a software-ului la comandă (software orientat client);
- 6202 - Activități de consultanță în tehnologia informației;
- 6203 - Activități de management (gestiune și exploatare) a mijloacelor de calcul;
- 6209 - Alte activități de servicii privind tehnologia informației;
- 6311 - Prelucrarea datelor, administrarea paginilor web și activități conexe
- 6312 - Activități ale portalurilor web;
- 6399 - Alte activități de servicii informaționale n.c.a.;
- 7211- Cercetare-dezvoltare in biotehnologie;
- 7219 - Cercetare-dezvoltare in alte științe naturale si inginerie.

Calendar orientativ privind apelul de proiecte PNRR DIGITALIZARE IMM:

- Dată publicare ghid final: 15.12.2022
- Data și ora de începere a depunerii de proiecte: 15.02.2023, ora 10.00
- Data și ora de închidere a depunerii de proiecte: 30.06.2023, ora 24:00
- Perioadă etapă evaluare proiecte: 03.07.2023 - 16.08.2023
- Perioadă estimativă de semnare a contractelor: 15.09.2023 - 15.11.2023

Categoriile cheltuieli eligibile

a) cheltuieli cu servicii de consiliere/analiză pentru identificarea soluțiilor tehnice de care are nevoie IMM-ul, cu condiția ca soluțiile tehnice identificate și descrise în documentația tehnică realizată, să facă obiectul investițiilor din cadrul proiectului aferent cererii de finanțare;

b) cheltuieli aferente achiziționării de hardware TIC, de echipamente pentru automatizări și robotică integrate cu soluții digitale și a altor dispozitive și echipamente aferente, inclusiv pentru E-commerce, IoT (Internet of Things), tehnologii blockchain etc., precum și cheltuieli de instalare, configurare și punere în funcțiune;

c) cheltuieli aferente realizării rețelei LAN/WiFi;

- d) cheltuieli aferente achiziționării și/sau dezvoltării și/sau adaptării aplicațiilor/licențelor software, cheltuieli pentru configurarea și implementarea bazelor de date, migrarea și integrarea diverselor structuri de date existente, pentru gestiune financiară, gestiunea furnizorilor, resurse umane, logistică, cheltuieli pentru implementarea RPA (Robotic Process Automation), ERP (Enterprise Resource Planning), CRM (Customer Relationship Management), pentru sisteme IoT (Internet of Things) și AI (Artificial Intelligence), tehnologii blockchain, soluții E-Commerce etc. și integrarea acestora în BTP (Business Technology Platform), acolo unde este cazul;
- e) cheltuieli aferente achiziționării unui website de prezentare a companiei;
- f) cheltuieli aferente achiziționării/închirierii pe perioada de implementare și durabilitate a proiectului, a unui nume de domeniu nou;
- g) cheltuieli cu servicii de trecere a arhivelor din analog/dosare/hârtie în digital indexabil;

- h) cheltuieli aferente achizițiilor de servicii de tip Cloud Computing pe perioada de implementare și durabilitate a proiectului;
- i) cheltuieli aferente achiziționării de servicii pentru consolidarea securității cibernetice aplicabile pentru software/găzduire/rețele, pe perioada de implementare și durabilitate a proiectului;
- j) cheltuieli cu serviciile pentru auditare tehnică IT (elaborare raport tehnic IT); Entitățile care furnizează astfel de servicii nu pot avea calitatea de furnizori și pentru alte cheltuieli eligibile în cadrul unui proiect.
- k) cheltuieli cu instruirea personalului care va utiliza echipamentele TIC (cheltuielă obligatorie în procent de maxim 10% din valoarea finanțată). În cadrul acestei categorii de cheltuieli vor fi cuprinse obligatoriu și cursuri în domeniul IT pentru persoanele responsabile cu conducerea și controlul întreprinderii, cursuri care să aibă rolul de a-i ajuta pe aceștia să conștientizeze rolul digitalizării în creșterea unei întreprinderi.

Cursurile de competențe digitale trebuie să fie acreditate de Autoritatea Națională pentru Calificări sau /și cu recunoaștere națională/ internațională etc.

IMP: Cheltuielile prevăzute la alin. (1), lit. a) și j) nu pot depăși, cumulativ, 10% din valoarea eligibilă a proiectului. Valoarea TVA aferentă cheltuielilor eligibile, în cazul în care nu sunt cheltuieli deductibile, este suportată din bugetul de stat (art. 13, alin. (x) lit. b) din OUG nr. 124/2021).

Cheltuielile cu activitățile obligatorii de informare și publicitate, ce derivă din Manualul de identitate vizuală privind operațiunile finanțate prin Mecanismul de Redresare și Reziliență definite în conformitate cu prevederile art. 34 din Regulamentul (UE) nr. 2021/241 de instituire a Mecanismului de Redresare și Reziliență, cu modificările și completările ulterioare, vor fi suportate de către beneficiar.

Categoria cheltuielilor neeligibile

- a) alte cheltuieli care nu se încadrează în categoria cheltuielilor eligibile;
- b) cheltuielile privind costurile administrative; -
- c) echipamente second-hand; -
- d) cheltuielile de personal; -
- e) cheltuieli financiare, respectiv prime de asigurare, taxe, comisioane, rata și dobânzi aferente creditelor; -
- f) contribuția în natură; -
- g) amortizarea; -
- h) achiziții în regim de leasing; -
- i) achiziția de terenuri.

NOTA: Elementul de noutate absolută îl constituie obligația Beneficiarului de a îndeplini la sfârșitul perioadei de implementare cel puțin 6 dintre cele 12 criterii ale Indicelui economiei și societății digitale (DESI), respectiv:

i. întreprinderi în care mai mult de 50% dintre persoanele angajate au folosit computere cu acces la internet în scopuri de afaceri;

ii. utilizarea unui pachet software ERP pentru a partaja informații între diferite zone funcționale comerciale;

iii. viteza maximă de download contractată a celei mai rapide conexiuni de internet la linie fixă este de cel puțin 30 Mb/s;

iv. întreprinderi în care vânzările on-line au reprezentat mai mult de 1% din cifra de afaceri totală și vânzările web către consumatori privați (B2C) mai mult de 10% din vânzările web;

v.utilizarea IoT;

vi.utilizarea de rețele sociale (întreprinderile care folosesc rețelele sunt considerate cele care au un profil de utilizator, un cont sau o licență de utilizator în funcție de cerințele și tipul de social media; întreprinderile care plătesc exclusiv pentru postarea de reclame (anunțuri banner) fie direct către proprietarul rețelei sociale (de exemplu, Facebook, Twitter etc.), fie indirect prin intermediul întreprinderilor care oferă servicii online pentru postarea automată a mesajelor publicitare pe rețelele sociale (de exemplu, SoKule etc.) sunt excluse pentru acest criteriu);

vii.utilizarea CRM;

viii.cumpărarea de servicii cloud computing sofisticate sau intermediare (este un model care permite oricând, convenabil și/sau la cerere acces prin rețea la un grup partajat de resurse de calcul configurabile - de ex. rețele, servere, stocare,

aplicații și servicii - care pot fi rapid furnizate și lansate cu un efort minim de management sau cu o interacțiune minimă de la un furnizor de servicii. Există trei modele de servicii de servicii de cloud computing: Software ca serviciu (SaaS), Platformă ca serviciu (PaaS) și Infrastructură ca un serviciu (IaaS));

ix.utilizarea tehnologiei de AI;

x.cumpărarea de servicii de cloud computing utilizate pe internet;

xi.vânzări prin comerț electronic de cel puțin 1% din total vânzări (în vânzările de bunuri sau servicii prin comerț electronic, comanda este plasată prin site-uri web, aplicații sau mesaje de tip EDI prin metode special concepute pentru a primi comenzi. Plata se poate face online sau offline. Comerțul electronic nu include comenzile scrise prin e-mail);

xii.utilizarea a două sau mai multe rețele sociale.

Criteriile de evaluare, punctare si selectie includ atat indicatori economici generali (rentabilitatea activitatii operationale, evolutia profitului operational) cat si indicatori care presupun **realizarea in prealabil** a unui **PROIECT DE DIGITALIZARE** a companiei, care va face parte din **PLANUL DE AFACERI** bazat pe Digitalizare (pe baza acestuia se calculeaza **rata activelor de digitalizare si inovare**, **Impactul proiectului de digitalizare asupra activității operaționale a companiei**, **impactul proiectului de digitalizare asupra rentabilității activității companiei**), precum si **apartenenta la anumite domenii considerate prioritare ale economiei nationale** (industrie alimentară; - industrie prelucrătoare; - industrie auto; - construcții; - transport și distribuție; - producție; - servicii adresate populației) si **apartenența codului CAEN la soldul pozitiv al balanței comerciale a României**

CRITERII DE EVALUARE, PUNCTARE SI SELECTIE

Cererile de finanțare se vor selecta la finanțare în funcție de ordinea punctajului descrescător obținut pe baza criteriilor de punctare prezentate mai jos.

Toate cererile de finanțare care au obținut punctaj necesar pentru a fi selectate vor face obiectul verificării suplimentare pentru a valida atât punctajele obținute ca urmare a aplicării criteriilor de selecție cât și pentru validarea criteriilor de eligibilitate stabilite pentru solicitanți potrivit ghidului solicitantului.

Etapa de selecție a proiectelor

Proiectele de investiții sunt selectate la finanțare în ordinea descrescătoare a punctajelor și în limita bugetului aprobat potrivit schemei de ajutor de minimis, cu modificările ulterioare. La punctaje egale, departajarea se va face în funcție de rentabilitatea activității operaționale în exercițiul financiar 2021. Rata rentabilității activității operaționale este calculată cu 3 zecimale. Acordarea

finanțării se va face pe criterii competitive și de selecție pentru proiectele care întrunesc un punctaj de minim 50 de puncte, în limita bugetului disponibil.

Beneficiarii sunt responsabili de îndeplinirea obligațiilor cu privire la îndeplinirea măsurilor legate de vizibilitatea fondurilor din partea Uniunii Europene, inclusiv atunci când este cazul, afișând emblema Uniunii Europene și o declarație de finanțare corespunzătoare cu următorul conținut: „proiect finanțat de Uniunea Europeană-NextGenerationEU”, precum și prin oferirea de informații specifice coerente, concrete și proporționale, cu respectarea prevederilor Manualului de identitate vizuală a PNRR elaborat de Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene.⁴⁹

⁴⁹ <https://mfe.gov.ro/mipe-publica-manualul-deidentitate-vizuala-pentru-planul-national-de-redresare-si-rezilienta/>

Nota: apelul PNRR descris mai sus se adresează cu precădere IMM cu un grad de digitalizare redus (sub 10%) și care își propun să introducă/să utilizeze un ERP sau CRM sau ambele, să utilizeze DATA SERVER și SERVICII CLOUD, să introducă **platforme de vânzare on-line** și să utilizeze și **cel puțin două dintre rețelele sociale** - nu doar pentru postare de reclame sau produse promotionale ci și pentru informare, pentru promovare și publicitate.

Acest apel PNRR privind digitalizarea IMM va putea fi prelungit sau relansat, în situația în care până la data închiderii transmiterii proiectelor, proiectele declarate eligibile nu acoperă finanțarea alocată apelului. În cursul anului 2023 se vor lansa și alte apeluri PNRR privind dezvoltarea și competitivitatea IMM, fiecare având și o componentă de digitalizare, precum și Programul Operațional Regional (fost POR în prezent PR) care va lansa un apel specific în a doua jumătate a anului 2023, în legătură cu creșterea gradului de digitalizare al IMM-urilor, cu anumite cerințe și condiții specifice fiecărei regiuni de dezvoltare.

Monitorizarea și implementarea planului național de redresare și reziliență

MIPE, în calitate de coordonator național, este responsabil cu coordonarea, controlul și monitorizarea la nivel general a PNRR⁵⁰. Acesta acționează în calitate de organism de coordonare pentru monitorizarea progreselor înregistrate în ceea ce privește jaloanele și țintele, în timp ce auditurile intră în responsabilitatea Autorității de audit.

MIPE coordonează raportarea jaloanelor și a țintelor, a tuturor indicatorilor relevanți, dar și a informațiilor financiare calitative și a altor date, cum ar fi cele privind destinatarii finali. Codificarea datelor se efectuează în sistemul informatic al MIPE.

⁵⁰ [NEW CID ANNEX ROMANIA RRF 13 09 2021 \(gov.ro\)](#) - ANEXĂ la Decizia de punere în aplicare a Consiliului de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al României

Coordonarea PNRR⁵¹ este asigurată de Comitetul interministerial pentru coordonare, responsabil cu examinarea progreselor înregistrate în implementare, în strânsă cooperare cu Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene (MIPE). MIPE a fost desemnat coordonator național pentru elaborarea, negocierea și aprobarea planului, asistat de Ministerul Finanțelor - pentru sarcini legate de semnarea acordului de împrumut și a acordului de finanțare - cu instituirea unei structuri specializate.

În conformitate cu articolul 24 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2021/241, la atingerea jaloanelor și a țintelor convenite relevante România transmite Comisiei o cerere justificată în mod corespunzător de plată a contribuției financiare și, după caz, a împrumutului⁵².

⁵¹ <https://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2021/09/28ff3a6c360882865c596111d8aad533.pdf>

⁵² <https://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2021/09/89a22729ab84c1f9b42c85ae7eb498f3.pdf>

România se asigură că, la cerere, Comisia are acces deplin la datele subiacente relevante care stau la baza justificării corespunzătoare a cererii de plată, atât pentru evaluarea cererii de plată, în conformitate cu articolul 24 alineatul (3) din Regulamentul (UE) 2021/241, cât și în scopuri de audit și control.

Beneficiarii - antreprenorii și IMM-urile - care implementează proiecte finanțate din PNRR sau programe operaționale sunt supuși în egală măsură auditului financiar și controlului, în legătură cu managementul financiar al proiectului finanțat, în scopul prevenirii neregulilor, iregularităților sau fraudării fondurilor europene.

Pentru afaceri în mediul rural, se recomandă pentru familiile tinere de antreprenori măsuri precum cea de jos:

PNS - DR 30 Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri

România pune în practică Politica Agricolă Comună (PAC) post 2023 prin intermediul **Planului Național Strategic**⁵³ (PNS) utilizând măsuri de dezvoltare a unui sector agricol rezilient și durabil, cu accent pe asigurarea veniturilor echitabile fermierilor, respectarea angajamentelor de mediu prin remunerarea fermierilor care contribuie la protejarea mediului peste cerințele nivelului de bază, pe dezvoltarea sectoarelor deficitare și o dezvoltare socioeconomică coerentă a mediului rural în baza unei strategii a intervenției fundamentată pe identificarea nevoilor.

Planul Național Strategic al României se va concentra pe atingerea următoarelor obiective:

⁵³ <https://www.afir.info/>

- I. Promovarea unui sector agricol inteligent, rezilient și diversificat care să asigure securitatea alimentară, creșterea viabilității fermelor prin stabilizarea veniturilor fermierilor și eliminarea discrepanțelor și disparităților între categorii de ferme.
- II. Consolidarea orientării către piață și creșterea competitivității sectorului agro-alimentar prin intensificarea cooperării, încurajarea investițiilor colective, modernizarea, restructurarea fermelor, prin investiții pentru îmbunătățirea productivității concomitent cu dezvoltarea, modernizarea industriei alimentare.
- III. Dezvoltarea socio-economică a spațiului rural prin atragerea și susținerea tinerilor și facilitarea dezvoltării afacerilor precum promovarea ocupării forței de muncă, a creșterii, a incluziunii sociale și a dezvoltării locale în zonele rurale.

De asemenea, în cadrul PNS obiectivele de mediu sunt esențiale în implementarea PAC, iar acestea se vor axa pe contribuția la atenuarea și adaptarea la schimbările climatice, promovarea dezvoltării durabile și a gestionării eficiente a resurselor naturale precum și pe contribuția la protejarea

biodiversității, îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și conservarea habitatelor și a peisajelor.

Beneficiarii eligibili - Tineri fermieri

- Tineri fermieri care nu au mai detinut, în trecut, o exploatație agricolă.

Condiții de eligibilitate - Tineri fermieri

- Solicitantul se încadrează în definiția tânărului fermier;
- Solicitantul va figura în sistemul APIA/ANSVSA (după caz), anterior depunerii cererii de finanțare;
- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria microîntreprinderilor și întreprinderilor mici;
- Solicitantul propune prin Planul de afaceri să dețină în folosință o exploatație agricolă cu dimensiunea economică de minimum 12.000 SO, respectiv 8.000 SO în zona montană și maximum 100.000 SO;

- Investițiile vor reprezenta cel puțin 40% din valoarea sprijinului nerambursabil;
- Durata maximă de implementare este de 3 ani, respectiv 5 ani pentru sectorul pomicol și struguri de masă;
- Solicitantul se instalează pentru prima dată ca tânăr fermier și nu a mai beneficiat de sprijin prin PNDR 2014-2020 sau PNS, indiferent de forma de organizare cu care vine pentru acordarea sprijinului.

Cheltuieli eligibile - Tineri fermieri

- Toate cheltuielile prevăzute în Planul de afaceri pot fi eligibile, inclusiv costurile pentru capitalul de lucru, cadastrare, achiziționare de teren în procent maxim de 10% din valoarea sprijinului;

Ajutor financiar - Tineri Fermieri

- Sprijinul public nerambursabil maxim este de 70.000 Euro;
- Rata sprijinului este de 100%;

- Plata se efectuează în două tranșe și se acordă: 75% la semnarea contractului de finanțare și 25% după implementarea Planului de afaceri.

Calendar - Tineri Fermieri

- Perioada estimativă de lansare a sesiunii - iunie 2023;

Alte programe de finanțare pentru familiile tinere de antreprenori ce urmează a fi lansate în 2023, în cadrul cărora Regiunea București-Ilfov poate fi eligibilă, după caz:

[Programul Microindustrializare 2023](#)

Programul național multianual de microindustrializare are alocat un buget complet de 85.000.000 lei credite de angajament și 85.000.000 lei credite bugetare.

Bugetul permite lansarea înscrierilor, selecția, contractarea și plata câștigătorilor.

Prin Programul microindustrializare, ar urma să se acorde fonduri nerambursabile de la bugetul de stat în valoare maximă de 100.000 de euro fiecare pentru mici fabricuțe. Și în 2022, programul a fost bugetat, dar nu s-a lansat.

Ministerul Antreprenoriatului și Turismului (MAT) este instituția care ar trebui să lanseze programul. Procedura cu toate regulile programului trebuie să se publice pe site-ul MAT și apoi înscrierile se vor lansa cel mai probabil pe portalul de Granturi IMM Recover.

Programul Comerț-Servicii 2023

Programul de dezvoltare a activităților de comercializare a produselor și serviciilor de piață are și el alocat buget complet pe anul 2023: 74.500.000 lei credite de angajament și 74.500.000 lei credite bugetare.

Bugetul permite lansarea înscrierilor, selecția, contractarea și plata câștigătorilor. Și acest program a fost bugetat și în 2022, dar nu s-a lansat.

Prin Programul Comerț-Servicii, IMM-urile românești cu experiență deja pe piață ar putea obține fonduri nerambursabile de la stat de până la 50.000 EUR fiecare.

Tot MAT ar trebui să publice pe site-ul său procedura de implementare, pentru ca apoi înscrierile să se facă pe portalul de Granturi IMM Recover.

[Programul Femeia Antreprenor 2023 - 200.000 Lei](#)

Programul Femeia Antreprenor 2023 se adresează firmelor din toată țara care au în structura de acționariat o femeie care deține minim 50% din structura capitalului social. În accesarea programului Femeia Antreprenor nu se ține cont de data înființării societății!

Finanțarea Nerambursabilă care poate fi solicitată în cadrul programului Femeia Antreprenor 2023, este de:

1. 100.000 lei dacă prin aprobarea și implementarea proiectului se va crea un singur loc de muncă
2. 200.000 lei dacă prin aprobarea și implementarea proiectului se vor crea două locuri noi de muncă.

Pentru ca proiectul să aibă șanse reale de aprobare este indicat ca aportul/cofinanțarea să fie de cel puțin 15% peste suma solicitată drept Finanțare Nerambursabilă;

Cofinanțarea în cadrul programului este de minim 5% / 10% sau 15% - recomandat mai mare de 20%.

Concluzie: Tinerii din familii dispun de multiple facilități pentru înființarea și dezvoltarea afacerilor în Comunele Tunari și Ștefănești de Jos, Județul Ilfov.

Competența face diferența!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European

Titlul proiectului: *Implicarea Asociației SOCIAL ALERT în creșterea capacității a 10 ONG-uri și parteneri sociali în domeniul dezvoltării antreprenoriale a familiilor tinere, prin implicarea inovativă a acestora în formularea și dezvoltarea locală la nivelul comunelor Tunari și Ștefăneștii de Jos din Județul Ilfov*

Codul Proiectului: 151510

Denumirea Beneficiarului: Asociația SOCIAL ALERT

Data publicării (luna, an): Decembrie 2022

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României
Material distribuit gratuit

